

Kirkkoneuvosto 26.03.2025 § 50

Kirkkovaltuusto 21.05.2025 § 22

Kuhmon seurakunta

Tilinpäätös 2024

Sisällys

I	Toimintakertomus	3
1	Yleiskatsaus	3
2	Hallinto	15
3	Henkilöstö	19
4	Ympäristö	22
5	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	24
6	Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä	25
7	Selvitys sisäisen valvonnan järjestämisestä	26
8	Talouden tunnusluvut	28
9	Seurakuntatalouskonsernin toiminta ja talous	30
10	Kirkkoneuvoston esitys tilikauden tuloksen käsittelyksi ja talouden tasapainottamistoimenpiteiksi	30
II	Talousarvion toteutuminen	31
1	Käyttötalouden toteutuminen	31
2	Tuloslaskelmaosan toteutuminen	51
3	Investointiosan toteutuminen	53
4	Rahoitusosan toteutuminen	55
III	Tilinpäätöslaskelmat	56
1	Tuloslaskelma	56
2	Rahoituslaskelma	57
3	Tase	58
IV	Tilinpäätöksen liitetiedot	59
1	Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	59
2	Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot	59
3	Tuloslaskelman liitetiedot	60
4	Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	63
5	Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	63
6	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	64
7	Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot	64
8	Taseyksikköinä hoidettujen rahastojen tilinpäätökset	65

V	Allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä	71
VI	Luettelot ja selvitykset.....	73

I Toimintakertomus

1 Yleiskatsaus

Maailman laajuisista haasteista huolimatta toimintavuosi Kuhmon seurakunnassa toteutui lähes suunnitellusti, vaikkakin elinkustannusten nousu lisäsi diakonian tarvetta entisestään. Lähitapaamisiin ja -kokouksiin panostettiin. Lähtiläisyyksien ohella toteutettiin myös monia etäkokouksia ja -tilaisuuksia verkossa. Etätilaisuudet ovat hyvin toimiva toimintamalli, jonka avulla tavoitetaan myös ne seurakuntalaiset, joilla ei ole mahdollisuuksia tai jaksamista saapua fyysisesti paikalle.

Vuoden 2024 aikana seurakunnallinen elämä uudistui jonkin verran. Kevätkaudella järjestettiin teemajumalanpalveluksina gospelmessu ja kansanlaulukirkko. Elokuun lopussa järjestettiin pyhäkoulunopettajille tilauskoulutusta, johon tuli osallistujia myös Kajaanista ja Suomussalmelta. Syyskuussa järjestettiin viiden illan sarja ”tulevaisuusillat”, joissa seurakuntalaiset pääsivät kertomaan toiveitaan tulevan toiminnan suhteen.

Henkilöstö tekee töitä motivoituneesti positiivisella asenteella. Työilmapiiri on hyvä ja kannustava ja työntekijät ottavat aktiivisesti osaa oman alansa koulutuksiin. Henkilöstössä tapahtui muutoksia tilikauden aikana. Talouspäällikkö Satu Ylösen viimeinen virassaolopäivä oli 28.2.2024. Uudeksi talouspäälliköksi valittu Sari Karikko aloitti työt Kuhmon seurakunnassa 1.11.2023 ja hoiti talouspäällikön tehtävää viransijaisena 28.2.2024 saakka ja virassa 1.3.2024 alkaen. Kappalaisen virka lakkautettiin ja sen sijaan pyydettiin pastori Kari-Antti Kituselle virkamääräys seurakuntapastorin virkaan. Lähetys sihteeri lopetti tehtävässään heinäkuun lopussa. C-kanttorin virka oli avoinna, mutta haku päättyi tuloksettomana.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet saavutettiin pääosin kaikki tai tavoitteen toteuttaminen oli perusteltua siirtää seuraavalle vuodelle. Suunniteltuja investointeja toteutettiin toimintavuoden aikana. Vuonna 2023 kellotapulin kunnostamisella käynnistynyt Kuhmon kirkon katon ja ulkomaalauksen kunnostamiseen liittyvä hanke saatiin vuoden 2024 aikana lähes valmiiksi. Investoinnit saatiin toteutettua osittain tulo-rahoituksella, pääosin investoinnit toteutettiin suunnitelman mukaisesti lainarahoituksella.

Kuhmon seurakunnan taloudellinen tilanne säilyi hyvällä tasolla yleisen taloustilanteen haasteista huolimatta. Kuhmon seurakunnan haasteena on aleneva jäsenkehitys. Kun verotulot eivät kata inflaation aiheuttamaa kuluttajahintojen nousua eikä myöskään palkankorotuksia, talouden raamit väistämättä tiukkenevat. Tilanteeseen on välttämätöntä varautua ajoissa. Talouden sopeuttamisessa tärkeinä työkaluina toimivat kiinteistöstrategia sekä ennakoiva henkilöstösuunnittelu, joiden kehittämiseen tullaan panostamaan vuonna 2025.

Epävarmoista ajoista huolimatta Kuhmon seurakunta katsoo avoimesti ja luottavaisesti tulevaisuuteen ottaen huomioon talouden realiteetit. Pyrimme kohti hiilineutraalisuustavoitetta vähentämällä kiinteistöjemme määrää ja suunnittelemme toimintaa yhteistyössä muiden toimijoiden ja vapaaehtoisten kanssa. Tavoitteenamme on, että seurakunnallinen toiminta Kuhmon alueella on vireää myös tulevaisuudessa.

Riikka Pääkkönen
Kirkkoherra

Sari Karikko
Talouspäällikkö

Kuhmon seurakunnan missio, visio, strategia

Kuhmon seurakunnan tehtävänä on toteuttaa kirkon tehtävää Kuhmossa: kutsumme ihmisiä luottamaan Jumalan lupauksiin, ja rohkaisemme kohtaamaan Jumalan ja toisen ihmisen. Kuhmon seurakunta on paikallisesti toimiva osa maailmanlaajuisista Kristuksen kirkkoa sen lähetystehtävässä globaalissa, modernissa maailmassa.

Vuonna 2024 voimassa olleen strategian mukainen visiomme on, että Kuhmon seurakunta on kaikenikäiset kuhmolaiset tavoittava, aktiivinen yhteisö, jossa kuljemme toistemme rinnalla kaikissa elämänvaiheissa, arjessa ja pyhässä, ilossa ja surussa. Sen jokaisella jäsenellä on oikeus tulla kuulluksi ja nähdyksi omana itsenään, Jumalan kuvana ja siksi arvokkaana. Kannustamme aktiiviseen seurakuntalaisuuteen luomalla mahdollisuuksia ja antamalla tilaa kaikenikäisille toteuttaa omaa kutsumustaan ja tehtävänsä kristittyinä.

Olemme pyrkinneet toteuttamaan perustehtävää seuraavilla tavoilla: Julistuksessa kerromme, että Jeesus avasi tien taivaaseen. Kasvatuksessa tutustutamme seurakuntaan, kerromme kolmiyhteisestä, ihmisiä rakastavasta ja armollisesta Jumalasta ja opetamme, että yhteys Taivaan Isään on aina auki rukouksen kautta. Diakoniassa rohkaisemme toteuttamaan jokaisen kristityn tehtävää lähimmäisen palvelemisessa. Työyhteisönä katsomme luottavaisin mielin tulevaisuuteen. Suunnittelemme ja ideoimme uusia tapoja toimia, tapoja, jotka puhuttelevat ja saavat ihmisiä mukaan toimintaan lisäten yhteisöllisyyttä muuttuvassa maailmassa.

Kuhmon seurakunta toteutti vuoden 2024 aikana uuden strategian (toimintalinjauksen) laatimisen yhteistyössä henkilöstön ja luottamushenkilöiden kanssa. Työskentelyn käynnistäneen työpajapäivän toukokuussa 2024 ohjasi työyhteisökonsultti Panu Pohjolainen Claves Oy:stä. Uusi toimintalinjaus hyväksyttiin kirkkovaltuustossa joulukuussa 2024 ja on voimassa vuoteen 2030 saakka.

Olenneisimmat tapahtumat ja muutokset tilinpäätösvuonna ja sen jälkeen

Vuosi 2024 oli toiminnassa tavanomaisen aktiivinen vuosi. Kokoavaan toimintaan riitti odotetusti väkeä ja erityisesti tilaisuuksien järjestämisessä myös maallikkoaktiivisuudella oli merkittävä rooli. Kesätaukoa lukuun ottamatta koko vuoden ajan sunnuntai-iltaisina pidetyt Raamattu elämään ja Kestävälle pohjalle -illat kokosivat viikoittain 30–40 henkilöä kuuntelemaan opetusta ja keskustelemaan ryhmissä. Maalikoista koostunut työryhmä yhdessä aikuistyön papin kanssa vastasivat iltojen järjestämisestä.

Vuonna 2024 yhteisvastuukeräyksen tuotto oli 15 081 euroa.

Jumalanpalveluksiin osallistuminen on Kuhmossa vielä erittäin korkealla tasolla. Kuluneena vuonna jumalanpalveluskäynnit olivat edellisvuoden tasolla ja niitä kirjattiin likipitään 13 000, sisältäen messut, sanajumalanpalvelukset ja viikkomesut. Uutena toimintana tilikauden aikana alkoi kuukausittaisten työntekijäkokousten yhteydessä pidettävä viikkomesu. Striimauksia tehtiin Kuhmon kirkosta pääsääntöisesti joka sunnuntai. Verkko-osallistumisia jumalanpalveluksiin kirjattiin lähes 16 000. Tässä tilastoinnissa näkyy vain seuraavien laitteiden määrä. Tosi-asiassa osallistujamäärä voi olla ilmoitettua isompi, jos samalta laitteelta on samanaikaisesti useampia katselijoita (pariskunnat, perheet, hoivalaitokset ym.).

Tilikauden päättymisen jälkeen ei ole tapahtunut sellaisia olennaisia toiminnan tai talouden muutoksia, joilla olisi vaikutusta Kuhmon seurakuntaan ja joita ei olisi vuoden 2024 talousarviossa huomioitu.

Kirkolliset toimitukset tilinpäätösvuonna

Kirkollisissa toimituksissa seurakunta kohtaa useimmin jäsenensä. Kuhmon seurakunnassa kirkollisissa toimituksissa paikalla olleita oli tarkasteluvuonna yhteensä 4 242 henkilöä (ei sis. konfirmaatiomessuihin osallistuneita).

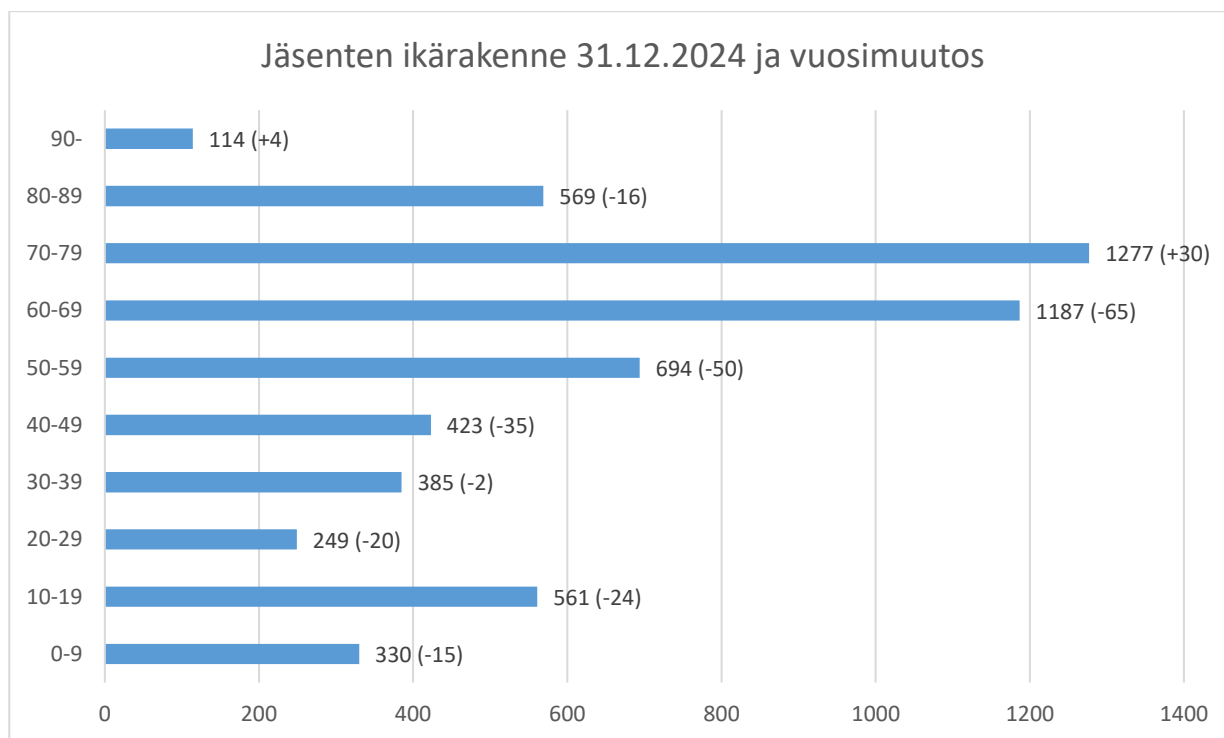
Konfirmaatiomessuissa (4 kpl) Kuhmon kirkossa paikalla olleita oli yhteensä 993.

Kirkolliset toimitukset jakautuivat tarkasteluvuonna seuraavasti: hautaan siunaamisia 149, kirkollisia vihkimisiä 8, avioliiton siunaamisia 1, kasteita toimitettiin 34. Lähes poikkeuksetta seurakuntaan kuuluvien vanhempien lapset kastetaan Kuhmossa. Koko rippikoulun käynyt ikäluokka, 79 nuorta, konfirmoitiin.

Seurakunnan jäsenet

Kuhmon seurakuntaan kuului vuoden 2024 lopussa 5 789 jäsentä. Seurakunnan jäsenmäärä väheni 193 henkilöllä, joista kuolleita oli 137. Seurakunnan jäsenistä suurin ikäryhmä on 70-79 -vuotiaat ja seuraavaksi suurin ikäryhmä 60-69 vuotiaat.

Jäsenten ikärakenne ja vuosimuutos:

Jäsenmuutos 2024

Kastetut	26
Kuolleet	-137
Liittyneet	21
Eronneet	-63
Muuttoliike (+/-)	-40
Jäsenmuutos yhteensä	-193
Jäsenet 31.12.2023	5982
Jäsenet 31.12.2024	5789

Yleinen ja seurakuntien talouden kehitys

Suomen talous on toipumassa taantumasta. Talous on käänntynyt hienoiseen kasvuun ja kasvun ennustetaan jatkuvan niin Suomessa, euroalueella kuin Yhdysvalloissakin, missä kasvu jatkuu vahvana. Maailmantalouden positiivisia näkymiä varjostavat kuitenkin monenlaiset riskit. (VM 19.12.2024). Maailmantilanne on epävakaa: Sodat Ukrainassa ja Gazassa jatkuvat, valta Yhdysvalloissa on juuri vaihtunut, erilaiset häirinnän muodot niin Itämerellä kuin verkossa ovat lisääntyneet.

Kuluneena vuonna inflaatio on hidastunut Suomessa selvästi. Kuluttajahintojen vuosimuutos oli 0,7 % joulukuussa. Kuluttajahintojen nousua vuoden takaisesta hillitsi eniten asuntolainojen keskikoron, sähkön ja dieselin hinnan lasku. (Tilastokeskus, 14.1.2025) Bruttokansantuote jää vuositasolla 0,3 prosenttia

pienemmäksi vuonna 2024 kuin edellisenä vuonna. Eniten tuotantoa on heikentänyt rakentamisen merkittävä vähentyminen sekä yksityisen kulutuksen väheneminen. (VM 19.12.2024).

Suomen talous vahvistuu vähitellen vuonna 2025. Inflaatio pysyy maltillisena ja korkotason odotetaan yhä alenevan. Yksityinen kulutus on silti edelleen vaisua. Nimellisansioiden odotetaan nousevan noin 3 prosenttia vuonna 2025. Työttömyys on edelleen nousussa. Suomen julkisen talouden velka jatkaa kasvuaan hallituksen sopeuttamistoimenpiteistä huolimatta. Velkasuhdetta kasvattavat valtion ja paikallishallinnon syvät alijäämät ja heikko talouskasvu. (Suomen pankki, 17.12.2024).

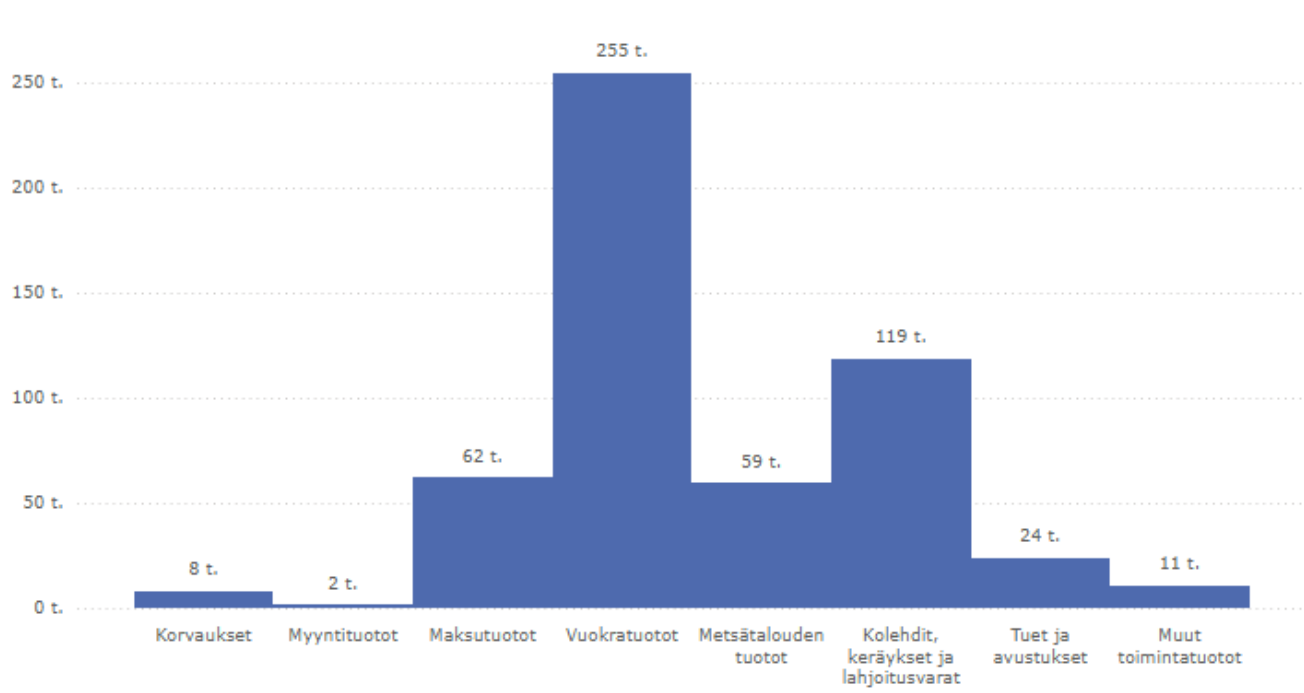
Kirkollisveroa tilitettiin vuonna 2024 yhteensä 1,055 miljardia euroa. Kirkollisveron määrä kasvoi 19,9 miljoonalla eurolla (+1,9 %) vuodesta 2023. Verotulot kasvoivat 206 seurakuntataloudessa (84 %) ja vähenivät 40 seurakuntataloudessa.

Seurakunnan talouden kehitys

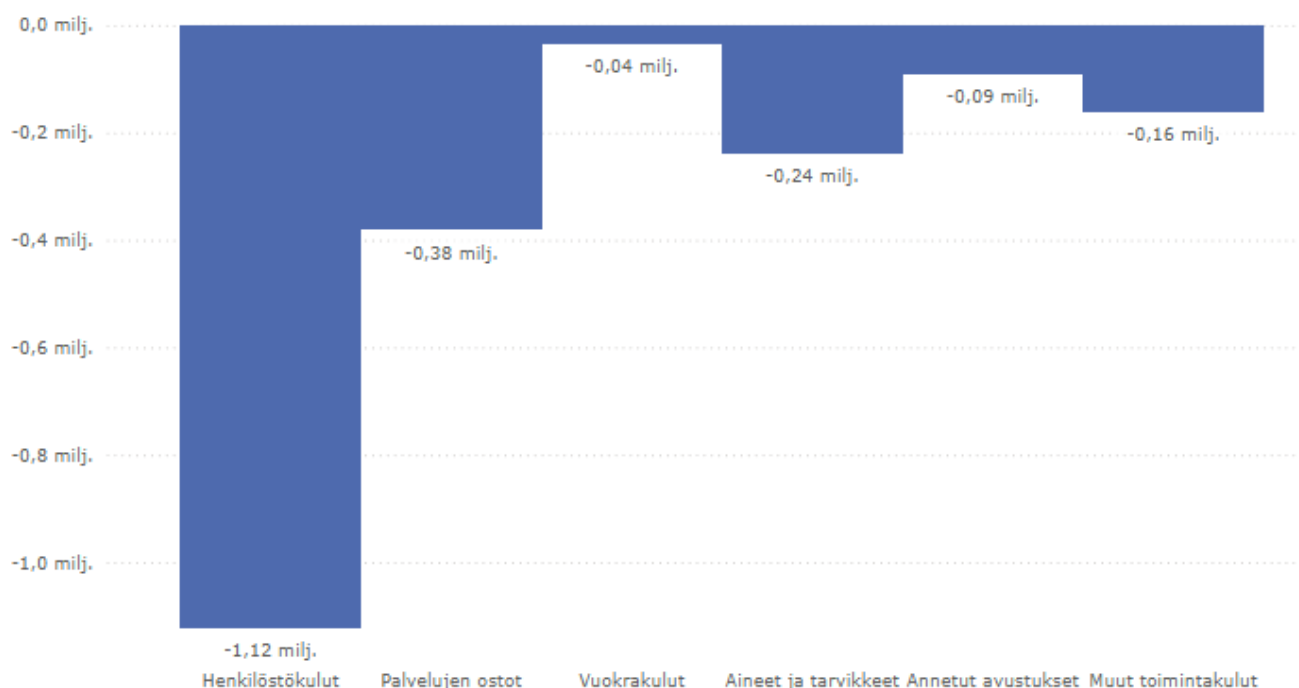
Kuhmon seurakunnan talous on tasapainossa. Tilikauden tulos on 666 314,44 euroa alijäämäinen. Alijäämä johtuu pääosin kertaluontoisista poistoista, joita tehtiin 625 541,53 euron arvosta, jotta päästään ajan tasalle Kirkkohallituksen suosituksen mukaisessa poistosuunnitelmassa. Tilikauden tulos on ennakoitua parempi, alijäämä on talousarviomuutoksessa ennakoitua 280 694 euroa pienempi ja alkuperäistä talousarviota 218 894 euroa pienempi. Ennakoitua parempi tulos johtuu pääasiassa kirkollisveroennustetta suurempina toteutuneista kirkollisverotuotoista.

Taseessa oli tilikauden 2024 päättyessä edellisten vuosien ylijäämää 1 134 380,92 euroa ja tilikauden 2024 alijäämäisestä tuloksesta huolimatta tase ei ole menossa alijäämäiseksi myöskään talousarviovuosi 2025 ja taloussuunnitelma- vuodet 2026-2027 huomioiden.

Toimintatuotot vuonna 2024 olivat yhteensä 538 974 euroa, toimintatuotot vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna n. 75 032 euroa. Vuokratuotot muodostavat merkittävän osan toimintatuotoista, seurakunnan omistamien tonttien vuokratulot olivat vuonna 2024 n. 201 350 euroa. Myös metsätalouden tulot ovat merkittävä tuottoerä. Puunmyyntitulojen ennakointi on kuitenkin haasteellista, sillä puun ostaja voi tietyin rajauksin valita itse hakkuuvuoden. Vuosittainen hakkuutulo on metsäsuunnitelman mukaan arvioitu olevan keskimäärin 60 000 euroa, tuottojen määrä oli n. 59 300 euroa, eli tuotot toteutuivat lähes suunnitelman suuruusina. Osa tuotoista kohdistui aiempina vuosina tehtyihin kauppoihin, joiden hakkuut toteutettiin vuonna 2024.

Toimintakulut olivat 2 032 526 euroa ja ne kasvoivat edellisvuodesta yhteensä 54 421 euroa. Edelliseen vuoteen verrattuna kasvua oli henkilöstökulujen osalta (+12 816 euroa) sekä palvelujen ostojen osalta (+28 894 euroa). On kuitenkin huomioitava, että toimintakuluihin sisältyy mm. erityiskatteisten rahastojen nettotuoton siirto, rahaston varoilla tehty kerhotilan lattiapinnoitteen uusiminen sekä testamenttivaroilla tehty ylimääräinen lainanlyhennys, joilla ei läpikulkuerinä ole vaikutusta toimintakatteeseen eikä siten myöskään tilikauden tulokseen. Vastavasti toimintatuottojen lahjoitusvaroihin sisältyy läpikulkueränä erityiskatteisten rahastojen nettokulun siirto ja lahjoitustuottoja.

Kirkollisverojen tuotto oli n. 1,648 miljoonaa euroa, mikä on n. 96 400 euroa enemmän kuin vuonna 2023. Kirkollisverotuotot toteutuivat lähes 183 000 euroa talousarviossa ennakoitua suurempina. Talousarvion ennuste pohjautui Kirkkohallituksen FCG:ltä tilaamaan kirkollisveroennusteeseen.

Lisäksi saatiin Kirkkohallituksen kirkon keskusrahastosta myöntämää verotulojen täydennysavustusta n. 23 800 euroa, joka oli n. 10 300 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Kirkollisverotuottojen osuus kokonaisrahoituksesta oli noin 69 % (edellisenä vuonna osuus oli 66 %). Valtionrahoitusta saatiin 158 579 euroa, mikä on 7 % kokonaistuotoista. Korkotuloja talletuksista saatiin 7 648 euroa. Toimintatuotot muodostavat n. 23 % seurakunnan tuotoista.

Verotuskuluja maksettiin 23 573 euroa, eli n. 1 600 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna ja Kirkon rahastomaksuja 130 254 euroa, joka oli edellisen vuoden tasolla.

Vuosikatetta kertyi 187 652 euroa, mikä oli 27 847 euroa vähemmän kuin vuonna 2023. Tilikaudelle kohdistuneet poistot olivat yhteensä 853 967 euroa, niitä ei pystytty kattamaan vuosikatteella, mikä olikin tiedossa jo etukäteen, koska sekä kertaluontoisten poistojen että suunnitelman mukaisten poistojen suurempi määrä johtui poisto-ohjelman muuttamisesta. Vuosikatteen osuus poistoista oli n. 22 % (suositus vähintään 100 %).

Seurakunnan rahavarat kasvoivat 408 553 euroa ja olivat vuoden lopussa yhteensä 840 944 euroa. Summa ei sisällä vapaaehtoisten varojen tiliä, jonka saldo vuoden lopussa oli yhteensä 285 631 euroa eikä hautainhoitorahaston tiliä, jonka saldo vuoden lopussa oli 169 672 euroa.

Tilikaudella toteutettua kirkon korjaushanketta varten on hankittu lainarahoitusta, jonka myötä maksuvalmius on kohentunut. Myös investointien tulorahoitusprosentti on kasvanut edellisestä vuodesta. Investointimenot vuonna 2024 ovat olleet kaikkiaan 611 109 euroa. Suurin investointi oli Kuhmon kirkon katon ja ulkomaalauksen kunnostus, tilikauden aikana toteutuneet kustannukset olivat yhteensä 603 685 euroa. Kunnostustyöt saatiin tilikauden aikana pääosin valmiiksi, joitakin pieniä maalaustöitä ja ylimmän kupolin kunnostaminen toteutetaan vielä vuonna 2025. Korjaushanketta on ollut ohjaamassa kirkkoneuvoston valitsema rakennustoimikunta, joka on kokoontunut toimintavuoden aikana seitsemän kertaa.

Kuhmon kirkon katon ja ulkomaalauksen kunnostamiseen on tilikaudella 2024 saatu Kirkkohallitukselta avustusta kirkollisen kulttuuriperinnön hoitoon yhteensä 253 800 euroa kustannuksiin, jotka kohdistuvat ajalle 8/2023-12/2024. Tilikauden aikana saaduilla testamenttivaroilla on lisäksi tehty ylimääräinen lyhennys kirkon korjaushanketta varten otettuihin lainoihin (KN 4.12.2024 §101) summaltaan yhteensä n. 29 584 euroa.

Kirkkohallitukselta on haettu lisäavustusta Kuhmon kirkon katon ja ulkomaalauksen korjaushankkeen toteutukselle vuoden 2025 avustusmäärärahoista, koska hankkeen toteuttamisen myötä on selvinnyt, että korjaustöille arvioitu

alkuperäinen kustannusarvio ei ole riittävä. Alkuperäisestä korjauskustannusarviosta ei ole hankkeen suunnitteluvaiheessa tehty tarkempaa laskelmaa, vaan kustannusarvio on perustunut arvioon ja esim. kirkon maalinpoistotyöt osoittautuivat käytännössä luultua haastavammiksi ja pitkäkestoisemmiksi. Tämän sekä muiden työn toteutusvaiheessa eteen tulleiden haasteiden vuoksi kustannukset ovat olleet ennakoitua suuremmat.

Kuhmon kirkon osalta pienempiä investointikustannuksia on toteutunut kirkon kauluston osalta 317 euroa, tämäkin hanke jatkuu vuonna 2025.

Investointien kustannuksia tilikaudella on lisännyt jo aiemmin valmistunut Ikolan piharemontti, josta on maksettu viimeinen maksuerä 2 v takuuajan päätyttyä keuhällä 2024.

Tilikauden päättymisen jälkeen ei ole tapahtunut sellaisia olennaisia toiminnan tai talouden muutoksia, joilla olisi vaikutusta Kuhmon seurakuntaan ja joita ei olisi vuoden 2024 talousarviossa huomioitu.

Kirkkovaltuusto päätti kokouksessaan 12.12.2024 § 30 talousarviomuutoksesta investointiosaan sekä käyttötalousosaan kiinteistötoimen osalta. Kiinteistötoimen palkkakustannuksia on tilikaudella lisännyt ennalta arvaamattomat pidemmät poissaolot kiinteistötoimen henkilöstön osalta. Poissaolot ovat lisänneet tarvetta sijaisten palkkaamiselle ja siten henkilöstökustannukset ovat olleet ennakoitua suuremmat.

Lisäksi tarpeen talousarviomuutokselle aiheutti kiinteistötoimen kustannuksiin kirjautunut tilikauden aikana myytyjen As Oy Kuhmon Rajakontion huoneistojen myyntitappio, jota ei ole voitu ennakoita talousarviovaiheessa.

Kiinteistötoimen toimintatuotot ovat toteutuneet budjetoitua pienempinä pääasiassa siksi, että vuokratuilla louhosalueilta ei ole tilikaudella ollut tarvittavaa kiviainesta. Tällöin myydystä maa-aineksesta saadut tuotot ovat olleet odotettua pienemmät.

Toiminnan ja talouden tarkastelu tuloperustan muutosten valossa:

Seurakunnan talouden suunta on lähitulevaisuudessa heikkenemässä. Seurakunnan jäsenmäärän lasku on viime vuosina ollut FCG:n laatiman ennusteen mukaan 2,5-2,6 prosentin luokkaa ja saman tason arvioidaan jatkuvan. Kuhmon kaupungin väkiluvun alenema vastaavana aikana ennustetaan olevan noin 1,7-1,8 prosenttia vuodessa. Jäsenmäärän laskuun vaikuttaa voimakkaasti jäsenistön ikääntyminen ja alueen muuttotappio. Kuhmon seurakunnan jäsenistä suurin ikäryhmä on 70-79 -vuotiaat ja seuraavaksi suurin ikäryhmä 60-69 vuotiaat.

Kuhmon seurakunnan kirkollisveroprosentti oli 1,75 vuodesta 2011 alkaen vuoteen 2022 saakka. Veroprosenttia alennettiin kirkkovaltuuston vuonna 2022 tekemän päätöksen ja valtiovarainministeriön suosituksen mukaisesti siten, että kirkollisveroprosentti vuonna 2023 oli 1,65 %. Kirkkovaltuuston päätöksen mukaisesti kirkollisveroprosentti on 1,65 % myös vuonna 2024.

Vuodelle 2025 on kirkkovaltuusto päättänyt yhtenä talouden tasapainottamistoimenpiteenä palauttaa kirkollisveroprosentin takaisin 1,75 prosenttiin. Vuoden 2023 tilinpäätöksen laatimishetkellä Kuhmon seurakunnan kirkkovaltuuston viimeksi hyväksymä taloussuunnitelma oli taseeseen kertyneet ylijäämät huomioon otettuna alijäämäinen, mikä edellytti tasapainottamiskeinoja taloussuunnitelman tasapainoon saattamiseksi.

Kirkollisverojen tuotto vuonna 2024 toteutui 182 926 euroa suurempana kuin talararvion laatimishetkellä FCG:n laatimassa ennusteessa oli arvioitu. Tilikauden verotulot nousivat vuoteen 2023 verrattuna n. 6,2 prosenttia ollen 1 647 926,53 euroa.

Verotulokehityksestä on enemmän tietoa kohdassa Verotulot ja valtionrahoitus.

Valtionrahoituksessa ei tapahtunut olennaisia muutoksia vuonna 2024.

Seurakunnan tuloissa ei tapahtunut olennaisia muutoksia kuluneena vuonna. Seurakunnan toiminta toteutui suunnitellusti eikä sitä ollut taloudellisin perustein tarvetta supistaa.

Kuhmon seurakunnan toimintoihin ja niiden rahoituspohjaan tulevaisuudessa kohdistuu kuitenkin useita muutoksia vuodesta 2025 lähtien. Hallituksen säästötoimenpiteiden seurauksena kirkollisverotuottojen odotetaan nousevan Kuhmon seurakunnassa n. 20 000 euroa vuonna 2025. Seurakunta päätti lisäksi nostaa kirkollisveroprosenttiaan 0,10 prosenttiyksiköllä.

Valtionrahoituksen leikkauksen (19,6 milj. euroa koko kirkon tasolla) ja uusien valtion rahoituksen jakoperusteiden muutosten vaikutus kokonaisuutena arvioidaan olevan Kuhmon seurakunnan osalta positiivinen. Rahoituksen arvioidaan nousevan vuoteen 2024 verrattuna arviolta noin 32 600 euroa siirtymävuosina 2025 ja 2026 ja 96 400 euroa vuonna 2027.

FCG:n vuoteen 2030 ulottuvan ennusteen mukaan seurakunnan verotulojen ennustetaan laskevan. Verotulojen lasku on ennusteen mukaan maltillinen, mutta toiminnan järjestäminen tämän tuloennusteen valossa edellyttää kuitenkin toimintojen priorisointia ja kiinteistökantaan kohdistuvia valintoja. Seurakunnan kiinteistöstrategiaa ollaankin päivittämässä vuoden 2025 aikana.

Seurakuntia kannustetaan keskinäiseen yhteistyöhön. Kuhmon seurakunta osallistuu Kajaanin rovastikunnassa yhdessä muiden seurakuntien kanssa vammaistyön (vammainen ja muistisairaiden pastorin virka), perheneuvottelukeskukseen ja palvelevan puhelimen kustannuksiin vuosittain sovituin määrärahoihin.

Kiinteistöjen ylläpito ja kiinteistöjen sekä niihin kuuluvien arvoesineiden kulttuuriperinnön vaaliminen vaativat ammattiosaamista. Vuoden 2025 tammi-helmikuussa on suoritettu ammattilaisen toimesta seurakunnan kirkollisen esineistön inventointi ja on otettu käyttöön Basiksen arvoesinerekisteri.

Toiminnan ja talouden tarkastelu Kriisiytyvän seurakunnan mittarien valossa:

Kriisiytyvän seurakunnan mittareista ei toteudu Kuhmon seurakunnassa vuonna 2024 yksikään talouden tai hallinnon ja toiminnan mittareista.

Kriisiytyvän seurakunnan mittareista on Kuhmon seurakunnassa toteutunut vuonna 2023 yksi talouden mittari, eli maksuvalmius. Maksuvalmius on kohentunut vuonna 2024 ja tavoiteraja on saatu ylitettyä. Tilikaudella toteutettavia investointeja varten on hankittu lainarahoitusta, jonka myötä maksuvalmius on kohentunut. Myös investointien tulorahoitusprosentti on kasvanut edellisestä vuodesta.

Toimintakuluja on pyritty karsimaan ja niiden karsimiseen on kiinnitetty erityistä huomiota v. 2025 talousarviossa. Henkilöstösuunnitelma tullaan päivittämään vuonna 2025 samoin kuin kiinteistöstrategia. Kiinteistöstrategiamallin päivityksen yhteydessä selvitetään mahdollisuudet luopua käyttökustannuksiltaan korkeista ja käyttöasteeltaan matalista kiinteistöistä.

Kriisiytyvän seurakunnan toiminnan ja hallinnon mittarit	Kuhmon seurakunnan tilanne v. 2024	Toimenpiteet tilanteen korjaamiseksi
1. Seurakunnan yhteiskunnalliset tehtävät <ul style="list-style-type: none"> • Puutteet hautausmaiden tai hautausmaiden ylläpitotehtävien hoidossa. • Epäkohdat kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpitotehtävien hoidossa. • Puutteellisuudet kirkonkirjojen ja väestötietojärjestelmään liittyvien tehtävien hoidossa. 	Ei havaittu puutteita Kuhmon seurakunta kuuluu Kuopion aluekeskusrekisteriin	
2. Seurakunnan hallinto ja viranomaistoiminta <ul style="list-style-type: none"> • Toimielinten kokoonpanoon ja toimivuuteen liittyvät ongelmat • Hallintomenettelyn puutteellisuudet 	Ei havaittu puutteita	
3. Seurakunnan toimintaorganisaatio <ul style="list-style-type: none"> • Perustehtävien (KL 3:1) mukaisen toiminnan ylläpidon ilmeiset puutteet ja laiminlyönnit • Seurakunnan jäsenmäärä on laskenut viimeisten viiden vuoden aikana 15 % ja on 	Ei havaittu puutteita Seurakunnan jäsenmäärä on laskenut viimeisten viiden vuoden aikana 14 % ja oli 5 789 jäsentä 31.12.2024	

<p>arviointihetkellä alle 2000 jäsentä</p> <ul style="list-style-type: none"> Jäykkä, lokeroitunut, eristytynyt ja/tai uusiutumiskyvyn toimintakulttuuri 		
<p>4. Johtaminen seurakunnassa</p> <ul style="list-style-type: none"> Johtamisen heikkoudet Johtamista tukevat strategiset linjaukset, kuten toimintasuunnitelma, seurakunnan strategia/toimintalinjaus/misio/visio, kiinteistöstrategia, henkilöstösuunnitelma, koulutussuunnitelma tai valmiussuunnitelma puuttuvat Puuttumattomuus seurakunnan operatiivisessa johtamisessa esiintyviin pitkäaikaisiin ongelmiin Haluttomuus yhteistyöhön lähiseurakuntien, rovastikunnan muiden seurakuntien ja/tai tuomiokapitulin kanssa. 	<p>Ei havaittu puutteita</p> <p>Henkilöstösuunnitelma päivitetään v. 2025</p> <p>Rovastikunnan seurakuntien kanssa tehdään yhteistyötä</p>	
<p>5. Seurakunnan henkilöstö</p> <ul style="list-style-type: none"> Henkilöstön määrä Henkilöstön työhyvinvoinnissa on toistuvia ongelmia Ongelmat riittävän henkilöstön määrässä ja rekrytoinnissa työaloittain tarkasteltuna. 	<p>Ei havaittu puutteita</p> <p>Kaikkiin avoimina olleisiin virkoihin ja toimiin on ollut hakijoita, lukuun ottamatta kappalaisen virkaa. Useimmat hakijat eivät kuitenkaan ole täyttäneet kelpoisuusvaatimuksia (esim. C-kanttorin virka).</p>	

Kriisiytyvän seurakunnan talouden mittarit	2024	Toimenpiteet tilanteen korjaamiseksi
<p>Tilikauden tulos ilman kertaluonteisia eriä on negatiivinen kahtena peräkkäisenä vuotena tai kirkollisveroprosentti on 2,0 tai korkeampi.</p>	<p>Tilikauden tulos ilman kertaluonteisia eriä vuonna 2024 on negatiivinen.</p> <p>Vuonna 2022 tulos on ollut negatiivinen ja vuonna 2023 positiivinen.</p>	

	<p>Kirkollisveroprosentti on 1,65.</p> <p>Kirkollisveroprosentti on päätetty palauttaa v. 2025 alkaen aiemmalle tasolle, eli 1,75 %:iin yhtenä talouden tasa-painottamiskeinona.</p>	
<p>Seurakunnan taseessa oleva edellisten tilikausien yli/alijäämä luku on tilinpäätöksen perusteella menossa alijäämäiseksi, eikä sen kattamista seuraavan kolmen vuoden aikana voida laskelein osoittaa ilman kertaluontoisten erien tai metsänhoitosuunnitelman ylittävän myynnin toteuttamista.</p>	<p>Tilikauden 2024 tulos on 666 314,44 euroa alijäämäinen.</p> <p>Taseessa on edellisten tilikausien ylijäämää 1 134 380,92 euroa, eikä se ole menossa alijäämäiseksi myöskään taloussuunnitelmavuodet huomioiden.</p>	
<p>Maksuvalmius on alle 90 päivää, tai maksuvalmius heikkenee kolmena peräkkäisenä tilikautena.</p>	<p>Maksuvalmius on parantunut edellisestä vuodesta: v. 2024: 107 päivää (v. 2023: 54 päivää)</p>	
<p>Henkilöstömenojen osuus toimintakuluista kasvaa kolmena peräkkäisenä vuotena.</p>	<p>Henkilöstökulujen osuus toimintakuluista ei ole kasvanut kolmena peräkkäisenä vuotena</p> <p>2022: 51,28 % 2023: 56,13 % 2024: 55,26 %</p>	

2 Hallinto

Kuhmon seurakunnan hallinto-organisaatio ja vastualueet:

KIRKKOVALTUUSTO

KIRKKONEUVOSTO

Yleishallinto

Tiedotus ja viestintä

Muu seurakuntatyö

Hautaustoimi

Kiinteistötoimi

Kirkkoneuvoston taloudellinen jaosto

YLEISEN SEURAKUNTATYÖN JOHTOKUNTA

Jumalanpalveluselämä

Hautaan siunaaminen

Muut kirkolliset toimitukset

Aikuistyö

Muut seurakuntatilaisuudet

Musiikkityö

Lähetystyö

Vienan Karjalan työ

DIAKONIA TYÖN JOHTOKUNTA

Diakoniatyö

Sielunhoito

Kansainvälinen diakonia

KASVATUKSEN VASTUURYHMÄ

Varhaiskasvatus

Nuorisotyö

Rippikoulutyö

Hallintoelinten jäsenet 2023–2026

KIRKKOVALTUUSTO

Kirkkovaltuusto on seurakunnan ylin päättävä toimielin. Kirkkovaltuusto on delegoinut päätösvaltaansa kirkkoneuvostolle erillisillä määräyksillä. Kirkkovaltuuston puheenjohtajana toimi Maija Inget ja varapuheenjohtajana Mauri Kuula. Kirkkovaltuusto kokoontui vuoden aikana neljä kertaa. Kirkkovaltuuston jäsenet ja heidän kokouksiin osallistumiskertansa on lueteltu alla.

Kirkkovaltuuston jäsenet:

Inget Maija, puheenjohtaja 4/4

Kuula Mauri, varapuheenjohtaja 4/4

Appelgrén Arto, jäsen 4/4
Ekundayo Ulla-Sisko, jäsen 1/4
Harinen Tauno, jäsen 4/4
Heikkinen Unto, jäsen 2/4
Huotari Ari, varajäsen 1/4
Huotari Niina, jäsen 4/4
Komulainen Lauri, jäsen 2/4
Kovalainen Irma, varajäsen 1/4
Kyllönen Riitta, jäsen 3/4
Kyllönen Sini, jäsen 2/4
Lipsonen Alli, jäsen 2/4
Lukkarinen Seija, jäsen 3/4
Malinen Jouko, jäsen 4/4
Malinen Maire, jäsen 4/4
Määttä Rauha, jäsen 4/4
Oinas-Panuma Esko, jäsen 4/4
Pollari Matti-Jussi, jäsen 3/4
Polvinen Rauno, varajäsen 1/4
Polvinen Sari, varajäsen 1/4
Sallinen Antti, jäsen 3/4
Sallinen Veli-Matti, varajäsen 1/4
Tervämäki Aimo, jäsen 1/4

Kirkkovaltuusto on kertomusvuoden aikana käsitellyt neljässä kokouksessaan kirkkolain edellyttämät asiat, joita ovat seurakunnan toimintakertomuksen hyväksyminen, tilinpäätöksen vahvistaminen ja vastuuvapauden myöntäminen tilivelvollisille. Lisäksi kirkkovaltuusto vahvisti vuodelle 2025 kirkollisveroprosentiksi 1,75. Vuoden 2025 talousarvio ja vuosien 2026-2027 taloussuunnitelma ja vuosien 2025-2027 toimintasuunnitelma hyväksyttiin.

Ensimmäisessä kokouksessa toimitettiin hiippakuntavaltuuston maallikkojäsenten ja kirkolliskokouksen maallikkoedustajien vaalit. Kirkkovaltuusto käsitteli kokouksissaan maanvuokrasopimuksia sekä kiinteistöstrategiaan liittyviä asioita. Kirkkovaltuusto teki periaatepäätöksen, jonka mukaisesti taajama-alueen ulkopuolella olevia pieniä maa-alueita voidaan myydä seurakunnalle jätettyjen ostotarjousten perusteella.

Kirkkovaltuusto hyväksyi Kuhmon kirkon katto- ja julkisivuremontin korjaustyöt ja kustannusarviot sekä seurakunnan strategian vuosille 2025-2030. Kirkkovaltuusto lakkautti kappalaisen ja seurakuntamestarin virat sekä vahvisti hautapaikka- ja hautaukseen liittyvät maksut. Pöytäkirjanpykälää kirjattiin 34.

Kuhmon seurakunnassa siirryttiin sähköiseen Domus-kokoushallintajärjestelmään syksyn 2024 aikana ja järjestelmä tullaan ottamaan käyttöön myös luottamushenkilöille vuoden 2025 aikana.

Aloitteet 2024

Luottamushenkilöt eivät tehneet aloitteita.

KIRKKONEUVOSTO

Kirkkoneuvosto johtaa seurakunnan käytännön toimintaa ja hallintoa sekä toimii kirkkovaltuuston valmistelu- ja täytäntöönpanoelimenä. Kuhmon seurakunnan hallintosäännön mukaan kirkkoneuvostoon kuuluu virkansa puolesta kirkkoherra puheenjohtajana sekä valittuina jäseninä varapuheenjohtaja ja 7 muuta jäsentä. Kirkkoneuvoston apuna toimivat esittelevät virkamiehet kukin vastualueellaan. Vuodeksi 2024 valittu 9-jäseninen kirkkoneuvosto kokoontui kahdeksan kertaa vuonna 2024. Kokouksissa olivat jäsenten lisäksi läsnä talouspäällikkö, kirkkovaltuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä sihteerinä toiminut seurakuntasihteerä. Pöytäkirjanpykälää kirjattiin 111.

Jäsenet ja osallistuminen kokouksiin:

Pääkkönen Riikka, puheenjohtaja 8/8
Appelgrén Arto, varapuheenjohtaja 8/8
Hannikainen Martti, varajäsen 1/8
Harinen Tauno, varajäsen 1/8
Huotari Niina, jäsen 6/8
Komulainen Lauri, jäsen 5/8
Kyllönen Riitta, varajäsen 1/8
Lipsonen Alli, varajäsen 2/8
Lukkarinen Seija, jäsen 5/8
Malinen Jouko, jäsen 7/8
Malinen Maire, jäsen 8/8
Määttä Rauha, jäsen 8/8
Pollari Matti-Jussi, jäsen 7/8

Inget Maija, kirkkovaltuuston puheenjohtaja 8/8
Kuula Mauri, kirkkovaltuuston varapuheenjohtaja 6/8

Kirkkoneuvoston keskeisimmät päätökset:

Kirkkoneuvosto on valmistellut kaikki kirkkovaltuustolle esiteltävät asiat (tilinpäätös ja toimintakertomus 2023, veroprosentti vuodeksi 2025, talousarvio vuodeksi 2025 sekä vuosien 2026-2027 taloussuunnitelma ja vuosien 2025-2027 toimintasuunnitelma), käsitellyt ja hyväksynyt vuoden 2025 koulutussuunnitelman sekä huolehtinut kirkkovaltuuston päätösten täytäntöönpanosta.

Kirkkoneuvosto pyysi tuomiokapitulilta viranhoitomääräystä pastori Kari-Antti Kituselle 2. seurakuntapastorin virkaan 1.4.2024 alkaen ja julisti c-kanttorin viran haettavaksi. Neuvosto hyväksyi diakoniatyön ja lähetystyön johtosäännöt ja käsittelee seurakunnalle myönnettyihin testamentteihin liittyviä asioita.

Kirkkoneuvosto päätti Ikolan pappilan tilojen vuokrauksesta yritystoiminnan järjestämistä varten toistaiseksi.

Taloudellinen jaosto

Viisijäseninen taloudellinen jaosto kokoontui neljä kertaa vuonna 2024. Jaoston puheenjohtajana toimi Arto Appelgrén ja varapuheenjohtajana Lauri Komulainen sekä jäsenenä Seija Lukkarinen, Maire Malinen ja Matti-Jussi Pollari. Kokouksissa olivat jäsenten lisäksi läsnä kirkkoherra ja sihteerinä ja esittelijänä toiminut talouspäällikkö sekä kirkkovaltuuston puheenjohtaja.

Taloudellinen jaosto on valmistellut kirkkoneuvostolle ehdotuksen vuoden 2023 tilinpäätökseksi ja vuoden 2024 talousarvioksi sekä vuosien 2025-2026 talous-suunnitelman ja vuosien 2024-2026 toimintasuunnitelman.

Taloudellinen jaosto käsitteli Ikolan pappilan vuokraamiseen ja käyttöön liittyviä asioita. Jaosto valmisteli Kuhmon kirkon ja kellotapulien katto- ja julkisivuremonttia, alapohjan ja pihan kunnostamiseen sekä muihin kiinteistöihin liittyviä asioita. Jaosto päätti lapsen hautaukseen liittyvien maksujen periaatteista sekä valmisteli hautapaikka- ja hautaukseen liittyvien maksujen ja tilavuokrahintojen tarkistamista.

Taloudellinen jaosto suoritti syksyllä hautausmaiden ja kiinteistöjen katselmuksen. Hyväksyttiin vuodelle 2025 talousarvioraami ja esitys veroprozentista. Jaosto valmisteli Lentiiran kirkon siipirakennuksen ja sisaren mökin purkamiseen liittyvän hankkeen suunnittelua.

JOHTOKUNTIEN JÄSENET JA VARAJÄSENET

YLEISEN SEURAKUNTATYÖN JOHTOKUNTA

Jäsenet:

Harinen Tauno, puheenjohtaja

Hannikainen Martti

Heikkinen Unto

Kuula Mauri

Kyllönen Riitta

Lipsonen Alli

Sarvela Kati

Kirkkoneuvoston edustaja:

Malinen Maire

Varajäsenet:

Polvinen Rauno, 1. varajäsen

Tervämäki Aimo, 2. varajäsen

Määttä Rauha, 3. varajäsen

DIAKONIATYÖN JOHTOKUNTA

Jäsenet:

Inget Maija, puheenjohtaja

Kovalainen Irma

Kuula Mauri
Malinen Maire
Oinas-Panuma Esko

Kirkkoneuvoston edustaja:
Heikkinen Unto

Varajäsenet:
Kyllönen Sini, 1.varajäsen
Huotari Ari, 2. varajäsen

KASVATUKSEN VASTUURYHMÄ

Jäsenet:
Ekundayo Ulla-Sisko
Kinnunen Linda
Kyllönen Riitta
Piirainen Janne
Pikkarainen Henna

Kirkkoneuvoston edustaja:
Huotari Niina

Tilintarkastusyhteisö 2023–2026

BDO Audiator Oy, päävastuullinen tilintarkastaja JHT, HT Eetu Rantakeisu.

3 Henkilöstö

Seurakunnassa oli työssä 31.12.2024 yhteensä 26 henkilöä. Luvusta on poistettu palvelussuhteet, jossa joku vapaa on kestänyt koko seurantakauden. Vakituksessa palvelussuhteessa oli 17 henkilöä, joista naisia oli 9 ja miehiä 8. Määräaikaisissa työsuhteissa työskenteli 9 henkilöä, joista naisia oli 5 ja miehiä 4. Kokoaikaisia työntekijöitä oli 18 ja osa-aikaisia 8.

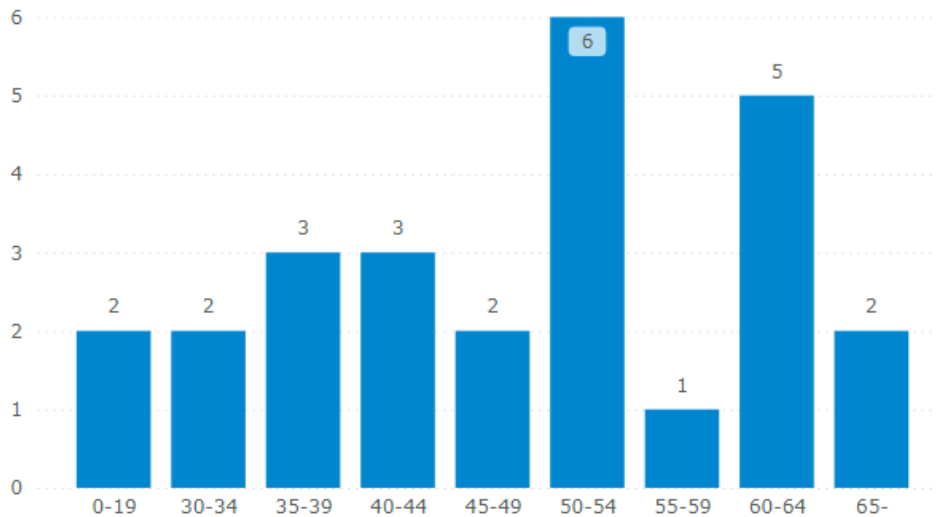
Kausityöntekijöitä kesäkuukausina oli yhteensä 17, joista 8 nuoria kahden viikon jaksolla. Lisäksi kirkkotyömaalla työskenteli määräaikaisessa työsuhteessa 6 henkilöä. Henkilöstöresurssi koko vuonna oli yhteensä 31 henkilötyövuotta.

Henkilöstön määrä työaloittain v. 2024

Seurakuntapapisto	3
Kirkkomuusikot	2
Diakoniatyöntekijät	2
Nuorisotyöntekijät	2
Varhaiskasvatuksen työntekijät	5
Muut seurakuntatyöntekijät	1
Hallinto- ja toimistotyöntekijät	4
Hautausmaatyöntekijät	3
Kiinteistö- ja kirkonpalvelustyöntekijät	4
Yhteensä	26

Henkilöstön ikäjakauma (vuoden 2024 lopussa voimassa olleet palvelussuhteet)

Ikäjakauma

Henkilöstön keski-ikä oli 47 vuotta.

Henkilöstön vaihtuvuus

Taluspäällikkö Satu Ylösen viimeinen virassaolopäivä oli 28.2.2024. Uudeksi taluspäälliköksi valittu Sari Karikko aloitti työt Kuhmon seurakunnassa 1.11.2023 ja hoiti taluspäällikön tehtävää viransijaisena 28.2.2024 saakka ja virassa 1.3.2024 alkaen.

Kappalaisen virka lakkautettiin ja sen sijaan pyydettiin pastori Kari-Antti Kituselle virkamääräys seurakuntapastorin virkaan. Lähetys sihteeri Marja-Leena Suutari irtisanoutui ja lopetti tehtävässään heinäkuun lopussa. C-kanttorin virka oli avoinna, mutta haku päättyi tuloksettomana ja kirkkoneuvosto päättikin jättää

viran täyttämättä ja palkata Dmitrii Gogolevin kirkkomuusikoksi osa-aikaiseen toistaiseksi voimassa olevaan työsuhteeseen.

Seurakunnan pitkäaikainen työntekijä seurakuntamestari Mervi Polvinen eläköityi syksyllä 2024 ja seurakuntamestariopiskelija Henna Lindqvist-Koivisto aloitti vuoden 2024 alussa opintonsa Kuhmon seurakunnassa. Teologi Andrei Tuhkasen tehtävä muutettiin kirkkoneuvoston päätöksellä seurakuntamestarin tehtäväksi Vie-
nan Karjalan työhön tarvittavan työpanoksen vähenemisen vuoksi.

Henkilöstökulut

Tilikausi	1.1.2024- 31.12.2024	1.1.2023- 31.12.2023	1.1.2022- 31.12.2022
	Toteuma (€)	Toteuma (€)	Toteuma (€)
Palkat ja palkkiot	-918 456,03	-901 108,41	-828 280,46
Eläkekulut	-189 065	-183 029,98	-166 375,85
Muut henkilösivukulut	-26 778,23	-31 876,93	-19 682,92
Saadut henkilöstökorvaukset	11 128,02	5 660,12	11 794,98
Muut henkilöstökulujen oikaisut (+/-)			
YHTEENSÄ	-1 123 171,24	-1 110 355,20	-1 002 544,25
Matka-, majoitus- ja ravitsemuskulut	-21 768,50	-18 254,84	-21 433,71
Koulutuskulut ja koulutusmatka, majoitus- ja ravitsemiskulut	-13 070,00	-4 375,16	-6 485,83
Työterveyshuolto	-24 400,26	-29 428,83	-15 097,34
MUUT HENKILÖSTÖKULUT YHTEENSÄ	-59 238,76	-52 058,83	-43 016,88

Suorituslisäkeskustelut käytiin koko henkilökunnan kanssa ja suorituslisät maksettiin keskustelujen perusteella KirVESTES suosituksen mukaan.

Lisäksi käytiin järjestäytyneiden työntekijöiden edustajien kanssa täytäntöönpanoneuvottelu paikallisen järjestelyerän jakamisesta, järjestelyerä päätettiin suunnata lastenohjaajien palkkoihin.

Henkilöstön koulutus

Koulutusta järjestettiin koulutussuunnitelman mukaisesti.

Työterveyshuolto ja sairauspoissaolot

Sairauspoissaolojen määrä oli 354 päivää, kun määrä vuonna 2023 oli 256 päivää ja vuonna 2022 oli 233. Pidempiaikaisten sairauspoissaolojen normaalia suurempi määrä aiheutti myös tarpeen sijaisten palkkaamiselle, minkä vuoksi henkilöstökustannukset toteutuivat ennakoitua suurempina.

Henkilöstön työterveyshuollosta on sopimus Mehiläinen Oy:n kanssa. Työfysioterapeutti teki työergonomiakartoituksen taloustoimiston ja seurakuntakeskuksen toimistotiloissa ja kartoituksen suositusten perusteella parannettiin henkilökunnan työergonomiaa mm. hankkimalla säädettäviä sähköpöytiä.

Työhyvinvointi

Koko henkilöstölle järjestettiin virkistyspäivä Kuhmossa Kalevalankankaalla elokuussa. Henkilöstö sai itse olla vaikuttamassa virkistyspäivän sisältöön.

Lisäksi työntekijät kokoontuivat yhteiseen jouluruokailuun Kahvila Juttuaan joulukuussa. Työntekijäkokouksia on järjestetty kuukausittain. Kevätkaudella työntekijäkokoukset pidettiin Ikolan pappilassa ja syyskuusta alkaen kokoontumiset on järjestetty Kuhmon kirkossa, jossa työntekijäkokouksen aluksi on ollut kaikille avoin viikkomessu. Tukitoimintojen henkilöstölle on ryhdytty syyskuusta alkaen järjestämään kuukausittainen oma tiimipalaveri, jonka järjestäminen oli joitakin vuosia tauolla. Hengellisten työntekijöiden kokous pidetään kuukausittain.

Henkilökunnan hyvinvointiin panostetaan tarjoamalla kunkin työntekijän käyttöön Smartum liikunta/kulttuurietua 150 euroa/vuosi.

YT-toimikunta on kokoontunut tilikauden aikana 4 kertaa. YT-toimikunta päätti syyskuussa 2024 pitämässään kokouksessa, että työntekijät saavat jatkossa käyttää työajastaan yhden tunnin viikossa omaehtoiseen liikkumiseen joko yksin tai yhdessä työyhteisön kanssa.

Henkilöstökulut suhteessa verotuloihin

Henkilöstökulujen osuus verotuloista on vähentynyt edelliseen vuoteen verrattuna. Vuonna 2024 henkilöstökulut nousivat 12 816 euroa edellisvuodesta, myös verotulot nousivat 96 377 euroa.

Henkilöstökulujen nousu vuodesta 2022 vuoteen 2023 oli n. 107 800 euroa.

	2024	2023	2022
Henkilöstökulut	-1 123 171	-1 110 355	-1 002 544
Verotulot	1 647 927	1 551 550	1 500 944
Henkilöstökulujen osuus verotuloista	68,16 %	71,56 %	66,79 %

4 Ympäristö

Seurakuntamme kantaa vastuuta ympäristöstä ja ympäröivästä yhteiskunnasta kaikessa toiminnassaan. Kuhmon seurakunta on sitoutunut Kirkon energia- ja ilmastostrategiaan, jonka tavoitteena on, että kirkko on hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä ja öljytön jo vuonna 2025. Kuhmon kirkon lämmitysjärjestelmä on vaihdettu maalämmöksi vuonna 2019 ja muut keskustan kiinteistöt lämmitetään kaukolämmöllä, joka tuotetaan paikallisen sahalaitoksen sivutuotteena syntyvällä biohakkeella. Lentiiran kirkon sähkölämmitystä on täydennetty ilmalämpöpumpuilla. Viimeisestä asuintalosta, jossa on öljylämmitys, pyritään luopumaan sitten kun se on mahdollista, jonka vuoksi kiinteistön lämmitysmuodon muuttamiseen ei ole järkevää investoida.

Kuhmon seurakunnassa toimitaan kirkkovaltuuston 16.12.2020 hyväksymän kiinteistöstrategian mukaisesti ja tarkoituksena on pyrkiä aktiivisesti siihen, että ylläpidettävänä on ainoastaan toiminnan kannalta välttämättömät tilat. Säästöjä syntyy korjaus- ja ylläpitokustannuksissa, myös päästöt vähenevät. Kiinteistöstrategia tullaan päivittämään vuoden 2025 aikana Kirkkohallituksen laatiman mallin mukaiseksi, uusi kiinteistöstrategiamalli huomioi aiempaa laajemmin seurakunnan toimintaympäristön ja siinä tapahtuvat muutokset. Kiinteistöstrategia pohjautuu seurakunnan strategiaan.

Tavoitteena on vuoden 2025 aikana laatia kiinteistökohtaiset energiansäästösuunnitelmat sekä käynnistää prosessi ympäristödiplomin mukaisten tavoitteiden saavuttamiseksi suunnitelmakauden 2027 loppuun mennessä. Vuonna 2026 otetaisiin käyttöön sähköinen huoltokirja, jonne kirjataan mm. kiinteistöjen kulutus-tiedot.

Seurakunnassamme on kirkkovaltuuston 11.12.2019 hyväksymä metsäsuunnitelma (metsälaki, 1093/1996), jonka mukaisesti hoidamme metsiämme. Periaatteemme on, että hoidamme metsiämme kestävästi, mikä tarkoittaa, että hoidamme metsiä ja metsämaita niin, että niiden monimuotoisuus, tuottavuus, uusiutumiskyky ja elinvoimaisuus säilyy emmekä aiheuta vahinkoa muille ekosysteemeille. Haluamme turvata tuleville sukupolville yhtä hyvät tai paremmat toimintamahdollisuudet kuin nykyisillä sukupolvilla on. Metsäsuunnitelma on laadittu ajalle 2020-2029 ja metsäsuunnitelman mukainen vuosittainen puun myyntitulo on n. 60 000 euroa.

Seurakunnan jokapäiväisessä työssä pyrimme ottamaan ympäristön huomioon arkisia valintoja tehdessämme. Kuhmon seurakunnassa siirryttiin sähköiseen Domus-kokoushallintajärjestelmään syksyn 2024 aikana ja järjestelmä tullaan ottamaan käyttöön myös luottamushenkilöille vuoden 2025 aikana. Tämä parantaa mahdollisuuksia dokumenttien sähköiseen käsittelyyn, jonka vuoksi paperisten dokumenttien käsittelyä ja tulostamista voidaan vähentää. Jos dokumentteja joudutaan tulostamaan, ne tulostetaan mahdollisuuksien mukaan kaksipuolisina.

Suosimme ympäristöystävällisiä elintarvikkeita. Pyrimme vähentämään yksittäispakattujen tuotteiden käyttöä ja jätteen syntymistä. Syntyvät jätteet lajitellaan.

Lapsi- ja nuorisotoiminnassa panostamme ympäristökasvatukseen yhtenä osana kaikkea toimintaa. Kerromme kierrättämisen tärkeydestä ja käytämme mahdollisuuksien mukaan askarteluissa kierrätysmateriaaleja ja luonnosta kerättyjä materiaaleja. Liikomme lasten ja nuorten kanssa luonnossa ja kerromme, kuinka luonnossa tulee toimia. Leireille ja muihin tapahtumiin järjestämme yhteiskuljetuksen.

Hankinnoissa kiinnitämme huomiota toimittajien ympäristöystävällisyyteen ja heidän harjoittamaansa ympäristöpolitiikkaan.

5 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kiinteistöstrategia tullaan päivittämään vuoden 2025 aikana Kirkkohallituksen laatiman mallin mukaiseksi, uusi kiinteistöstrategiamalli huomioi aiempaa laajemmin seurakunnan toimintaympäristön ja siinä tapahtuvat muutokset. Kiinteistöstrategia pohjautuu seurakunnan strategiaan. Tulemme myös kiinnittämään huomiota energiatehokkuuden parantamiseen.

Vuoden 2025 aikana tullaan myös päivittämään seurakunnan henkilöstösuunnitelma, kirkkoneuvosto on 25.8.2021 hyväksynyt nyt voimassa olevan henkilöstösuunnitelman. Myös vapaaehtoisia aktivoidaan mukaan toimintaan.

Jäsenmäärän ennustetaan alenevan vuodesta 2024 vuoteen 2033 noin 2-2,5 prosenttiyksikön vuosivauhtia. Samalla aikavälillä kirkkoon kuulumisasteen arvioidaan alenevan 78 prosentista 72 prosenttiin. Koko maa huomioon otuna kirkkoon kuulumisaste alenee samalla aikavälillä 63 prosentista 55 prosenttiin, eli Kuhmossa kirkkoon kuulumisuus on vielä hyvällä tasolla. Jäsenennuste on samankaltainen kuin mitä jäsenkehitys on ollut koko 2000-luvun ajan.

Jäsenennuste seuraavan 10 vuoden aikana

	Jäsenet, henk.	Muutos vuodesta 2024, henk.	Muutos vuodesta 2024 %	Kirkkoon kuulumisuus, %
2024	5789	0	0,00 %	78
2025	5680	-109	-1,88 %	77
2026	5535	-254	-4,39 %	77
2027	5391	-398	-6,88 %	76
2028	5254	-535	-9,24 %	76
2029	5116	-673	-11,63 %	75
2030	4985	-804	-13,89 %	74
2031	4859	-930	-16,06 %	73
2032	4737	-1052	-18,17 %	73
2033	4618	-1171	-20,23 %	72

Seurakunnan tulevaisuus itsenäisenä seurakuntana vaikuttaa turvatulta ainakin tarkastelujakson ajan eli 2030-luvun alkupuolelle asti. Neuvotteluja seurakuntaliitoksesta lähiseurakuntien kanssa ei ole käyty. Vuoden 2025 alkupuolella on Kaajanin rovastikunnan seurakuntien johdon yhteistyöpalavereissa nostettu esille tarve selvittää mahdollisuuksia tiiviimpään talous- ja kiinteistötoimeen liittyvään yhteistyöhön seurakuntien välillä, selvitystä varten on perustettu työryhmä.

6 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Riskienhallinnalla tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan tavoitteiden saavuttamista uhkaavia tekijöitä.

Riskienhallintatoimenpiteitä on vuoden aikana ja tilikauden päättymisen jälkeen tehty seuraavasti:

- Valmiussuunnitelma on laadittu jo aiemmin ja se on hyväksytty kirkkovaltuustossa. Valmiussuunnitelmaa ollaan päivittämässä.
- Kiinteistöt: Seurakunnan kiinteistöihin on päivitetty pelastussuunnitelmat.
- Esineet: Seurakunta on teettänyt museoalan ammattilaisella vuoden 2025 tammi-helmikuun aikana kulttuurihistoriallisesti arvokkaan kirkollisen esineistön inventoinnin ja inventoinnin jälkeen esineistön ja taiteen vakuutusarvot tarkistetaan oikealle tasolle. Kirkon arvokkaimmille esineille tullaan määrittelemään pelastusluokka ja esineet huomioidaan pelastussuunnitelmassa.
- Henkilöstö: Henkilökunnan työterveyshuollon toteuttaa Mehiläinen. Työpaikkakäyntejä ja -selvityksiä tehdään sopimuksen ja tarpeen mukaan. Syyskuussa 2024 on tehty työterveyshuollon suunnattu työpaikkaselvitys Lentiiran hautausmaalle.

Koko henkilöstölle järjestettiin maaliskuussa Kainuun pelastuslaitoksen toimesta alkusammutuskoulutus Kuhmon paloasemalla.

Lisäksi marraskuussa järjestettiin hätäensiapukoulutus, johon osallistui 16 henkilökunnan jäsentä eri toimipisteistä.

- Lainat ja sijoitukset: Kuhmon seurakunnalla on tilikauden päättyessä lainarahoitusta 439 733 euroa. Lainojen takaisinmaksu toteutetaan suunnitelman mukaisessa 5 vuoden takaisinmaksuaikataulussa. Ikolan tila on kiinnitetty pankkilainan vakuudeksi. Sijoitussuunnitelma laaditaan vuoden 2025 aikana Kirkkohallituksen eläkerahaston sijoitusyksikön ohjeistuksen mukaisesti.
- Tietohallinto ja tietosuojaja -turva: Kuhmon seurakunnan tietohallinnon palvelut hankitaan Itä-Suomen IT-alueelta, jolla on tekninen vastuu tietosuojasta. IT-alue hankkii ja ylläpitää käytettäviä tietoturvaohjelmia.

Seurakunnassa seurakuntalaisten henkilötietoja käsitellään vain silloin, kun se seurakuntalaisten asioiden hoitamiseksi on välttämätöntä.

- Hallinto: Viranhaltijapäätökset on annettu tiedoksi ja toimenpiteitä varten kirkkoneuvostolle. Kirkkoneuvosto ei ole käyttänyt otto-oikeuttaan tehtyihin viranhaltijapäätöksiin.
- Korruption torjunta: Lahjojen antamisessa, saamisessa, vieraanvaraisuudessa ja korruption torjunnassa noudatettavat periaatteet on linjattu Kuhmon seurakunnan taloussäännössä 28 §.
- Taloushallinto: Laskujen ja tositteiden hyväksymismenettelystä on ohjeet. Kassavarojen käsittelystä on erilliset ohjeet.

Riskien taloudellisilta vaikutuksilta suojautumiseksi Kuhmon seurakunnalla on tavanomaiset omaisuus-, toiminta- ja henkilöstövakuutukset.

Kuluvana vuonna seurakunnan suurimmaksi taloudelliseksi riskiksi voidaan arvioida jäsenmäärän vähittäisestä alenemisesta johtuva kirkollisverotulojen laskeminen. Merkittävä toiminnallinen riski on myös pieni henkilöstön määrä ja sijaisuuksien hoitaminen sisäisin järjestelyin.

Kuhmon seurakunnalla ei ole meneillään oikeudenkäyntejä eikä riita-asioita.

7 Selvitys sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kaikkia niitä organisaation sisäisiä toiminta- ja menettelytapoja, joilla pyritään kohtuullisella varmuudella varmistamaan, että seurakunnan toiminta ja hallinto on hoidettu asiallisesti, avoimesti, tuloksellisesti, laadukkaasti ja lainmukaisesti. Tilintarkastaja antaa lausunnon siitä, onko sisäinen valvonta järjestetty asianmukaisesti.

Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kirkkoneuvosto. Kirkkoneuvosto nimittää toimikaudekseen keskuudestaan kaksi henkilöä, jotka ainakin kerran vuodessa aikaa edeltäpäin ilmoittamatta yhdessä suorittavat rahavarojen ja arvopapereiden tarkastuksen ja raportoivat tarkastuksen tuloksista kirkkoneuvostolle. Johtavat viranhaltijat huolehtivat sisäisen valvonnan toimeenpanosta omalla vastualueellaan. Sisäisen valvonnan vastuu on kaikilla toimielimillä ja työntekijöillä.

Kuhmon seurakunnan erilaiset vastuut on kuvattu hallintosäännössä. Työntekijöiden tehtäväkuvaukset käydään säännöllisesti läpi, jotta varmistetaan niiden ajantasaisuus. Työilmapiiriä seurataan vuosittain tehtävän kyselyn avulla. Tuloksia analysoidaan ja niiden johdosta ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin. Henkilöstöä kannustetaan ammattitaidon kehittämiseen.

Keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen

Kokonaisarviona kirkkoneuvosto toteaa, että Kuhmon seurakunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat pääosin kohtuullisen hyvällä tasolla. Merkittäviä puutteita ei ole todettu. Aiemmin havaitut pelastussuunnitelmien päivitystarpeet on tunnistettu, suunnitelmat on kuluneena vuonna käyty läpi ja päivitetty tarvittavin osin.

Kassat tarkastettiin vuoden aikana käteistilitysten yhteydessä.

Sisäisen valvonnan tehtävänä on varmistaa kohtuullisella varmuudella, että seurakunnan toiminta ja hallinto on hoidettu asiallisesti, avoimesti, tuloksellisesti, laadukkaasti ja lainmukaisesti. Sisäistä valvontaa ovat kaikki toimenpiteet, jotka edistävät töiden sujuvuutta, toimintavarmuutta ja tarkoituksenmukaisuutta seurakunnan tavoitteiden saavuttamiseksi nykyhetkestä tulevaisuuteen. Sisäistä valvontaa kehitetään henkilöstön ymmärrystä sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta lisäämällä.

Seurakunnassa on laadittu hallintosääntö Kirkkohallituksen hallintosääntömallin mukaisesti (yleiskirje 29/2023). Hallintosääntö on hyväksytty kirkkovaltuustossa 25.10.2023. Hallintosäännössä on annettu määräykset päätösvallan siirtämisestä toimielimille ja johtaville viranhaltijoille, toimielinten päätöksentekotavoista ja hallintomenettelyistä sekä toimielinten kokousmenettelyistä.

Seurakunnassa on 25.10.2023 hyväksytty taloussääntö, joka on päivitetty Kirkkohallituksen uuden taloussääntömallin (yleiskirje 21/2023) mukaisesti. Taloussäännössä on määräyksiä toiminnan ja talouden suunnitteluun, talousarvion laatimiseen ja täytäntöönpanoon, omaisuuden hoitoon, kirjanpitoon sekä tilinpäätökseen liittyen. Talouspäällikön johtosäännön kirkkovaltuusto on vahvistanut 2.5.2018.

Laskujen ja tositteiden hyväksymismenettelyistä on ohjeet talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa.

Sisäisessä valvonnassa ei ole havaittu kuluvana vuonna puutteita.

8 Talouden tunnusluvut

Tuloslaskelman tunnusluvut

Kuhmon seurakunnassa toimintatuottojen osuus toimintakuluista pieneeni edelliseen vuoteen verrattuna: 31,04 % v. 2023 ja 26,52 % v. 2024. Vuosikatteen osuus poistoista 21,97 % kertoo siitä, että vuosikatteen määrä ei riittänyt kattamaan tilikaudella normaalia toimintavuotta suurempana toteutuneita poistoja. Vuosikatteen osuus poistoista tulisi normaalisti olla vähintään 100 %.

	2024	2023	2022
Toimintatuottojen osuus toimintakuluista, %	26,52	31,04	30,58
Vuosikatteen osuus poistoista, %	21,97	116,91	83,51
Vuosikate, euroa/jäsen	32,42	36,02	25,54

Toimintatuottojen osuus toimintakuluista, %, osoittaa, kuinka paljon seurakunnan toimintakuluista on katettu toimintatuotoilla (= $100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} -/+ \text{Valmisteverastojen lisäys/vähennys} + \text{Valmistusomaan käyttöön})$).

Vuosikate, euroa/jäsen on tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arviointiin. Tunnuslukua laskettaessa vuosikate jaetaan seurakunnan tilivuoden päättyessä läsnä olevalla jäsenmäärällä.

Vuosikatteen osuus poistoista/%: Vuosikate jaettuna poistot *100

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Seurakunnan rahavarat kasvoivat 408 553 euroa ja olivat vuoden lopussa yhteensä 840 944 euroa. Summa ei sisällä vapaaehtoisten varojen tiliä, jonka saldo vuoden lopussa oli yhteensä 285 631 euroa eikä hautainhoitorahaston tiliä, jonka saldo vuoden lopussa oli 169 672 euroa.

Vuoden 2024 investointimenot olivat yhteensä 611 109 euroa. Edelliseen vuoteen verrattuna investointimenojen määrä väheni 167 499 euroa.

Kuhmon kirkon katon ja ulkomaalauksen kunnostamiseen on saatu Kirkkohallitukselta avustusta kirkollisen kulttuuriperinnön hoitoon yhteensä 253 800 euroa kustannuksiin, jotka kohdistuvat ajalle 8/2023-12/2024. Testamenttivaroilla on lisäksi tehty ylimääräinen lyhennys kirkon korjaushanketta varten otettuihin lainoihin (KN 4.12.2024 §101) summaltaan yhteensä n. 29 584 euroa.

Tunnusluku investointien tulorahoitus-% oli 57,62 % (edellisenä vuonna 31,65 %). Investointien rahoittamiseksi otettiin lainaa hautainhoitorahastosta sekä pankista.

Rahavarojen riittävyys oli 107 päivää (kriisiytyvän seurakunnan mittari on alle 90 päivää), vuonna 2023 rahavarojen riittävyys oli 54 päivää ja vuonna 2022 142 päivää.

Kuhmon seurakunnalla on lainaa 31.12.2024 yhteensä 410 749 euroa, josta pankkilainan osuus 188 041 euroa ja hautainhoitorahastolta otetun lainan osuus 222 708 euroa. Lainaa on nostettu v. 2024 toteutuneisiin kustannuksiin huomioiden v. 2024 kustannuksiin kohdistuva Kirkkohallituksen avustus. Lainojen takaisinmaksuaika on 5 vuotta, mutta lainat voidaan maksaa takaisin myös nopeammalla aikataululla. Ikolan tila on kiinnitetty pankkilainan vakuudeksi.

	2024	2023	2022
Investointien tulorahoitusprosentti %	58	32	117
Rahavarojen riittävyys, pv	107	54	142
Lainanhoitokate	4	-	494

Investointien tulorahoitusprosentti, %, ($= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$)

Rahavarojen riittävyys, pv ($= 365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$) Rahavaroista vähennetään seurakunnan rahoitusarvopapeihin sekä rahat ja pankkisaamisiin sisältyvät toimeksiantojen varat.

Lainanhoitokate ($= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$)

Taseen tunnusluvut

Taseen loppusumma on 7,998 miljoonaa euroa. Tase pieneni 177 428 euroa edellisestä vuodesta. Pysyvät vastaavat olivat 6,427 miljoonaa euroa. Pysyvät vastaavat pienenivät 592 404 euroa edellisestä vuodesta, kun rakennusten tasearvo väheni normaalia suurempana toteutuneiden poistojen vuoksi 635 171 euroa.

Kuhmon seurakunnassa ryhdyttiin noudattamaan vuodesta 2024 alkaen Kirkkohallituksen suosituksen mukaista poisto-ohjelmaa, minkä takia tehtiin 625 541 euron kertapoisto, myös suunnitelman mukaisten vuosipoistojen määrä kasvaa poisto-ohjelman muutoksen vuoksi.

Vaihtuvat vastaavat (saamiset ja sijoitukset) olivat 893 500 euroa ja kasvoivat edellisestä vuodesta 411 835 euroa. Rahavarat olivat tilikauden lopussa 840 944 euroa ja ne kasvoivat 408 553 eurolla edellisestä vuodesta. Toimeksiantojen varat olivat 678 011 euroa ja ne kasvoivat 3 140 euroa edellisestä vuodesta.

Kuhmon seurakunnan omavaraisuusaste on edelleen hyvä ja seurakunta on vakavarainen. Rahoitusvarallisuus on pienentynyt edellisestä lainarahoituksen ottamisen vuoksi. Rahavarat ovat kuitenkin kasvaneet edellisestä vuodesta ja maksuvalmius on hyvällä tasolla.

	2024	2023
Omavaraisuusaste, %	89,79	96,1
Rahoitusvarallisuus, euroa/jäsen	25,86	31,9
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	31,39	12,4
Lainakanta, euroa/jäsen	70,95	0,00

Omavaraisuusaste, %, ($= 100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero} + \text{Vapaaehtoiset varaukset} - \text{Ainaishoitosisopimusten pääomat}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Toimeksiantojen pääomat} - \text{Saadut ennakot})$).

Rahoitusvarallisuus, euroa/jäsen ($= [(\text{Saamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Rahat ja pankkisaamiset}) - (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})] / \text{Jäsenmäärä}$).

Suhteellinen velkaantuneisuus, % ($= 100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$).

Lainakanta, euroa/jäsen ($= [\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})] / \text{Jäsenmäärä}$)

9 Seurakuntatalouskonsernin toiminta ja talous

Kuhmon seurakunnalla ei ole konsernitaseen laatimisvelvollisuutta.

10 Kirkkoneuvoston esitys tilikauden tuloksen käsittelyksi ja talouden tasapainottamistoimenpiteiksi

Kuhmon seurakunnan tilikauden tuloksesta ehdotetaan tehtäväksi seuraava tilinpäätössiirto:

Tilikauden tulos on -666 314,44 euroa

Tilikauden alijäämä on -666 314,44 euroa

Tilikauden alijäämä esitetään siirrettäväksi yli-/alijäämätilille.

Taseen omassa pääomassa oleva edellisten tilikausien ylijäämä ennen vuoden 2024 tilinpäätöksen alijäämäkirjausta on 1 134 380,92 euroa. Myöskään kirkkovaltuuston viimeksi hyväksymä taloussuunnitelma ei ole taseeseen kertyneet ylijäämät huomioon otettuna alijäämäinen.

Kirkkojärjestyksen edellyttämään esitykseen toimenpiteistä talouden tasapainottamiseksi ei ole tarvetta.

* Tilinpäätökseen on 4/2025 korjattu pitkäaikaisten lainojen määrä, summaan ei ollut huomioitu lainoihin tehtyä ylimääräistä lyhennystä yhteensä 29 584,22 euroa. Lisäksi muihin rahoituskuluihin on täydennetty lainan toimitusmaksu 600,00 euroa. Tämän takia myös tilikauden alijäämä on 600 euroa alkuperäistä suurempi.

II Talousarvion toteutuminen

1 Käyttötalouden toteutuminen

Käyttötalousosa

Kuhmon seurakunnan sitovuustaso kirkkovaltuustoon nähden on pääluokkataso, toimintakate 1.

	TA 2024	TA muutokset	TA yhteensä 2024	Toteuma	Yli-Ali	T-%
Toimintatuotot (ulkoiset)	439 400,00		439 400,00	538 974,12	-99 574,12	122,7
Toimintakulut (ulkoiset)	-1 930 977,00	-61 800,00	-1 992 777,00	-2 032 526,43	39 749,43	102,0
Toimintakate 1	-1 491 577,00	-61 800,00	-1 553 377,00	-1 493 552,31	-59 824,69	96,1
Toimintatuotot (sisäiset)	1 093 995,00		1 093 995,00	1 244 850,18	-150 855,18	113,8
Toimintakulut (sisäiset)	-1 093 995,00		-1 093 995,00	-1 244 850,18	150 855,18	113,8
Toimintakate 2	-1 491 577,00	-61 800,00	-1 553 377,00	-1 493 552,31	-59 824,69	96,1
Poistot ja arvonalentumiset	-863 747,00		-863 747,00	-853 967,31	-9 779,69	98,9
Laskennalliset erät	-154 385,00		-154 385,00	-235 534,43	81 149,43	152,6
Sisäiset korkokulut				-81 707,19	81 707,19	0,0
Sisäiset vyörytyserät	-154 385,00		-154 385,00	-153 827,24	-557,76	99,6
Työälakate (ulkoiset ja sisäiset)	-2 509 709,00	-61 800,00	-2 571 509,00	-2 583 054,05	11 545,05	100,4

HALLINTO (pääluokka 1)

	TA 2024	Toteuma	Yli-Ali	T-%
1 - Hallinto				
Toimintatuotot (ulkoiset)	6 500,00	7 607,26	-1 107,26	117,0
Toimintakulut (ulkoiset)	-328 882,00	-314 143,87	-14 738,13	95,5
Toimintakate 1	-322 382,00	-306 536,61	-15 845,39	95,1
Toimintakulut (sisäiset)	-148 193,00	-169 782,51	21 589,51	114,6
Toimintakate 2	-470 575,00	-476 319,12	5 744,12	101,2
Poistot ja arvonalentumiset	-1 660,00	-1 660,12	0,12	100,0
Laskennalliset erät	408 077,00	427 092,92	-19 015,92	104,7
Sisäiset korkokulut		-40,84	40,84	0,0
Sisäiset vyörytyserät	408 077,00	427 133,76	-19 056,76	104,7
Työälakate (ulkoiset ja sisäiset)	-64 158,00	-50 886,32	-13 271,68	79,3

Hallinto

-tehtäväalueet ja sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Hallintoelimet 101

Hallintoelimet vastaavat seurakunnan strategisesta johtamisesta ja ylimmästä päätöksenteosta.

Johtokunnat ja viranhaltijat vastaavat kirkkoneuvostolle menoista tulosityksikkökohtaisesti. Sitovuus tarkoittaa kunkin tulosityksikön toimintakatetta ilman sisäisiä eriä ja vyörytyksiä. Henkilöstömenoihin varattuja määrärahoja ei kuitenkaan saa käyttää muihin tarpeisiin.

Kirkkoneuvosto vastaa kirkkovaltuustolle käyttötalouden menoista ja tuloista pääluokkatasolla ja tuloslaskelmaosan vuosikatteeseen vaikuttavista tuloista ja menoista tiliryhmätasolla sekä investointiosan tuloista ja menoista hankekohtaisesti.

Taloushallinto ja tilintarkastus 105, työpaikkaruokailu 1080109 ja muu yleishallinto 1080110 (sis. työhyvinvointi- ja työterveyspalvelut)

Taloushallinnon tehtävänä on Kirkon palvelukeskuksen tehtäväjakotaulukon mukaisesti tuottaa talouspalvelut yhteistyössä Kirkon palvelukeskuksen kanssa. Taloushallinto kehittää taloussuunnittelua ja raportointia, jotta se pystyy tuottamaan reaaliaikaista tietoa talouden tilanteesta niin tehtäväaloille kuin luottamushenkilöillekin päätöksenteon tueksi.

Taloushallinnon vastuulle kuuluu myös kiinteistöjen hoito ja isännöinti sekä toimistopalvelut.

Henkilöstöhallinnon tehtävänä on Kirkon palvelukeskuksen tehtäväjakotaulukon mukaisesti tuottaa palkanlaskenta- ja muut henkilöstöpalvelut yhteistyössä Kirkon palvelukeskuksen kanssa. Henkilöstöhallinto kehittää henkilöstösuunnittelua ja henkilöstöhallinnon prosesseja sekä raportoi henkilöstöasioista. Henkilöstöhallinnon vastuulle kuuluu myös henkilöstön koulutus, työhyvinvointi- ja työterveyspalvelut, TYKY-päivät, liikunta- ja kulttuurisetelit.

Hallinnon sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Laaditaan Kuhmon seurakunnan sijoitusstrategia	Laadittu	Toteutetaan vuonna 2025, kun Kuhmon kirkon korjaushankkeen kustannukset ovat tiedossa.

Kirkonkirjojenpito 107

Tehtäväalueen tehtävänä on huolehtia seurakunnan jäsenten väestörekisterinpi-
toon liittyvistä tehtävistä. Seurakunta ostaa palvelut Kuopion aluekeskusrekiste-
riltä.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Kirkollisten toimitusten (kaste, konfirmaatio, avio- liittoon vihkiminen ja hau- taan siunaaminen) rekis- teröintilomakkeet skanna- taan ja lähetetään tur- vasähköpostilla Kuopion aluekeskusrekisteriin re- kisteröitäväksi.	Tarkistetaan rekis- teröintitapahtumat Kirjuri-jäsentieto- järjestelmästä. Tilastot.	Kirkollisten toimitusten rekisteröinnit tarkistettu Kirjuri-jäsentietojärjes- telmästä ja tilastoista.
2. Kirkkoon liittymiset ja rip- pikoulun suorittamiset skannataan ja lähetetään turvasähköpostilla Kuo- pion aluekeskusrekisteriin rekisteröitäväksi.	Tarkistetaan rekis- teröintitapahtumat Kirjuri-jäsentieto- järjestelmästä. Tilastot	Kirkkoon liittymiset ja rippikoulun suorittami- sen rekisteröinnit tarkis- tettu Kirjuri-jäsentieto- järjestelmästä ja tilas- toista.
3. Alkuperäiset lomakkeet arkistoidaan seurakunnan arkistoon.	Rekisteröintilomak- keet arkistoidaan pysyvästi säilytet- täväksi päätearkis- toon.	Lomakkeet arkistoitu.

Kirkkoherranvirasto 108

Kirkollisten toimitusten ja seurakunnan tilojen varaaminen, toiminnan ja hallinnon
avustaminen, kirkkoneuvoston sihteerin tehtävät, arkiston hoitaminen sekä muut
viraston hoitoon liittyvät tehtävät.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Kohdataan asiakkaita heidän lähtökohdas- taan kirkollisten toi- mitusten sopimi- sessa, seurakuntati- laisuuksien	Kasvotusten, puheli- mitse sähköpostitse kohdataan yli 700 asia- kasta, sekä sovitaan heidän kanssa kirkolli- sista toimituksista,	Suurin osa hautajaisasi- akkaista kohdattu kas- votusten. Muita kirkolli- sia toimituksia sovittu enimmäkseen puheli- mitse. Varattu tiloja

<p>varaamisissa sekä vi- ranomaispalvelujen kautta.</p>	<p>tilaisuuksista, tiedotuk- sista ja tilojen ym. va- raamisista Katrina-ka- lenterijärjestelmään.</p>	<p>Katrina-kalenteriohjel- man välityksellä seura- kunnan eri työalojen toi- mintaan ja yksityishen- kilöiden, ulkopuolisten tahojen sekä yhteistyö- tahojen käyttöön.</p>
<p>2. Jatketaan seurakun- nan, kirkonarkiston ja talousarkiston ai- neiston kartoitusta ja seulotaan aineistoa. Projektin toteuttami- seen varataan seura- kuntasihteerin viikko- työajasta kahdesta kolmeen työpäivää</p>	<p>Luetteloidaan kartoitettu aineisto ja aloitetaan ai- neistosta eri arkisto- sääntöjen ja arkiston- muodostussuunnitel- mien mukainen arkiston järjestäminen</p>	<p>Kirkonarkiston ja talous- arkiston aineistoa kar- toitettu ja aloitettu seu- lonta. Seurakuntasih- teerin työaikaa käytetty viikossa noin 1 työpäivä. Kartoitettu tietoturvalli- sen arkistoaineiston pal- veluja ja palveluntarjo- ajia.</p>
<p>3. Toimitaan resurssien mukaan seurakun- nallisen toiminnan tukena ja huolehdi- taan toimitusten ta- saisesta jakautumi- sista työntekijöiden kesken.</p>	<p>Otetaan vastaan työalo- jen tapahtumailmoittau- tumisista ja Katrina-re- surssi/kalenteriohjelman kautta jaetaan työtehtä- viä työntekijöille.</p>	<p>Työalojen tapahtumail- moittautumisia otettu vastaan ja työtehtäviä jaettu työntekijöille Kat- rina-ohjelman kautta.</p>
<p>4. Informoidaan asiak- kaita päättyneiden haudanhoitosopimus- ten uusimismahdollii- suuksista sekä posti- tetaan satoja kesä- hoitolaskuja vuosit- tain.</p>	<p>Postitetaan useita kym- meniä tiedotteita sekä hoitotarjouksia.</p>	<p>Postitettu satoja tiedot- teita päättyneistä hau- tapaikan hallinnasta ja hoidosta ja hallinnan jatkamisen laskuja ja hoitotarjouksia. Palveltu haudanhoitosopimusasi- akkaita virastossa, pu- helimessa ja sähköpos- tin välityksellä.</p>

SEURAKUNNALLINEN TOIMINTA (pääluokka 2)

	TA 2024	Toteuma	Yli-Ali	T-%
2 - Seurakunnallinen toiminta				
Toimintatuotot (ulkoiset)	36 340,00	154 981,85	-118 641,85	426,5
Toimintakulut (ulkoiset)	-867 853,00	-943 555,66	75 702,66	108,7
Toimintakate 1	-831 513,00	-788 573,81	-42 939,19	94,8
Toimintakulut (sisäiset)	-928 460,00	-1 015 815,41	87 355,41	109,4
Toimintakate 2	-1 759 973,00	-1 804 389,22	44 416,22	102,5
Laskennalliset erät	-396 423,00	-445 760,14	49 337,14	112,4
Sisäiset vyörytyserät	-396 423,00	-445 760,14	49 337,14	112,4
Työälakate (ulkoiset ja sisäiset)	-2 156 396,00	-2 250 149,36	93 753,36	104,3

Toimintatuottoja kertyi suunniteltua enemmän saatujen lahjoitusten ansiosta.

Toimintakulujen ylityksen selittävät kirjaukset erityiskatteisten rahastojen nettotuoton siirron osalta sekä testamentti- ja hankevaroista myönnettyt lahjoitukset, joilla ei ole vaikutusta tilikauden tulokseen. Tarkemmat tiedot tuloslaskelman liitetiedoissa.

Seurakunnallinen toiminta

- **tehtäväalueet ja sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen**

Jumalanpalveluselämä 201

Jumalanpalvelustyön tehtävänä on seurakunnan palveleminen Jumalan sanalla ja sakramenteilla.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Järjestetään erityisjumalanpalveluksia vähintään kahdesti vuoden aikana. Esimerkiksi kansanlaulukirkko.	Tarkastellaan, onko järjestetty erityisjumalanpalveluksia.	Erityisjumalanpalveluksia järjestettiin helatorstaina Gospel-messu pastori Matti Oikarisen johdolla. Sekä 2. juhannuspäivänä kansanlaulukirkko. Tavoite toteutui.
2. Nuoret osallistuvat jumalanpalveluksen suunnitteluun ja toteuttamiseen kaksi kertaa vuoden aikana.	Osallistumisten seuranta ja dokumentointi.	Lentirassa järjestettiin varhaisnuorten leiri 20.-21.4.2024 ja leirillä olleet nuoret osallistuivat jumalanpalvelukseen ja sen toteuttamiseen sunnuntaina 21.4.

		Lenttiirassa. Konfirmaatiojumalanpalvelukset suunniteltiin yhdessä nuorten kanssa. Tavoitteen voidaan katsoa toteutuneen osittain.
3. Jumalanpalveluksen toteuttamiseen kutsutaan kuhmolaisia järjestöjä tai muita yhteistyötahoja vähintään 6 kertaa vuoden aikana.	Osallistumisten seuranta ja dokumentointi.	14.1. Lions Club, 17.3. Maanpuolustusnaiset, 17.5. Kaatuneitten muistopäivänä perinneyhdistys, 21.7. Kamarimusiikin taiteilijat, 27.10. Sadon korjuun kiitosmessussa ja ruokailussa yhteistyökumppaneina MTK ja Hankamartat. 10.11. Eläkeliitto ja 24.11. Gideonit (olivat myös kerran Lenttiirassa ja Iivantiirassa). Tavoite toteutui.

Hautaan siunaaminen 202

Hautustoimituksia hoidetaan huolellisesti lakien ja ohjeistuksen mukaisesti neuvotellen ja yhteistyössä omaisten kanssa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Erityisen haastavissa olosuhteissa tapahtuvien kuolemantausten jälkeen pappi ottaa yhteyttä omaisiin vielä hautajaisten jälkeen sopivan ajan kuluttua.	Tarkastellaan hautajaisien jälkeen tapahtuneiden yhteydenottojen määrää (dokumentointi).	Tavoite toteutui: yhtä perhekuntaa autettiin pitkäkestoisesti menetyksen jälkeen. Mukana perheen tukemisessa oli niin papistoa kuin diakoniatyöntekijöitäkin.

Muut kirkolliset toimitukset 203

Kasteiden, avioliittoon vihkimisten, siviiliavioliiton siunaamisten, yksityisen ehdoollisen, ripin ja kodin siunaamisten hoitaminen huolellisesti kirkkolain ja -järjestyksen sekä Kirkollisten toimitusten kirjan ohjeistuksen mukaisesti asianomaisten osapuolten kanssa yhteistyössä.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Rohkaistaan vanhempia tuomaan lapsensa kasteelle, joka tapahtuu jumalanpalveluksen yhteydessä.	Tarkastellaan kasteiden toteutumista.	Vuoden 2024 aikana ei toteutettu kasteita jumalanpalveluksen yhteydessä. Tavoite ei toteutunut.
2. Seurakunnasta otetaan yhteyttä perheisiin, joissa syntynyt lapsi on jäämässä kastamatta.	Yhteydenottojen toteuttamisen dokumentointi.	Tietoomme ei tullut vuonna 2024 seurakunnan jäsenille syntyneitä lapsia, jotka jäivät kastamatta.

Aikuistyö 204

Aikuistyötä toteutetaan tukemalla seurakuntalaisia aktiivisina toimijoina ja toimimalla yhteistyössä muiden aikuisten parissa työskentelevien työntekijöiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Suunnitellaan ja järjestetään työikäisille miehille suunnattu tilaisuus, johon kutsutaan aktiivisesti mukaan heitä, jotka eivät ole aiemmin juuri osallistuneet seurakunnan toimintaan.	Tarkastellaan, onko kohderyhmä tavoitettu (osallistumisen dokumentointi).	<p>Pidettiin saunailta miehille korpilinnassa 19.10. (21 osallistujaa).</p> <p>Raamattupiiri työikäisille on aloitettu syksyllä ja siihen on osallistunut 4-8 työikäistä miestä säännöllisesti.</p> <p>Raamattu- ja rukouspiirit kokoontuivat 193 kertaa.</p> <p>Seuroja järjestettiin 45 kertaa.</p>

		Hartaushetkiä pidettiin 178 kappaletta. Muita tilaisuuksia järjestettiin 9 kappaletta. Hartauskirjoituksia kuuhmolaiseen kirjoitettiin viikoittain.
2. Järjestetään kylvöjen siunaus ja sadonkorjuun kiitosjuhla.	Tarkastellaan, onko tilaisuudet järjestetty suunnitelman mukaisesti (dokumentointi).	Kylvöjen siunaus järjestettiin 25.5. (osallistujia 41) ja sadonkorjuun kiitosmessu ja puurotarjoilu 27.10. (osallistujia n.140).

Muut seurakuntatilaisuudet 205

Muihin seurakuntatilaisuuksiin luetaan seurakunnan julkinen toiminta esimerkiksi alueelliset ja valtakunnalliset tilaisuudet sekä muut julkiset tilaisuudet, jotka järjestetään yhteistyössä kaupungin ja muiden yhteistyötahojen kanssa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Osallistumiskutsuihin eri tapahtumiin, tilaisuuksiin ja kokoontumisiin vastataan myönteisesti.	Vierailujen dokumentointi ja tilastointi.	Seurakunnan työntekijät osallistuivat kutsuttuina esimerkiksi kutsuntatilaisuuteen, kansallisen veteraanipäivän tilaisuuksiin sekä joihinkin Kuhmon kaupungin järjestämiin ideointi- ja verkostoitumistilaisuuksiin. Tavoite toteutui.

Tiedotus ja viestintä 210

Viestinnän tehtävä on vahvistaa Kuhmon seurakunnan kristillistä, positiivista yhteisökuvaa. Tämä tapahtuu kehittämällä seurakunnan vuorovaikutteista viestintää eri kanavissa ja luomalla uusia viestintätapoja. Viestintä tukee ja kehittää työntekijöiden ja vapaaehtoistehtävissä toimivien seurakuntalaisten viestintätaitoja järjestämällä viestintäkoulutusta.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Järjestetään henkilöstölle kielenhuoltopäivä, jossa hyödynnetään Kotimaisten kielten keskuksen aineistoja. Lisäksi päivän aikana on mahdollisuus oppia uutta verkkosivujen päivittämisestä.	Osallistuminen kielenhuoltopäivään.	Kielenhuolto- ja verkkosivupäivä toteutui 31.1.2024 ja 15 työntekijää osallistui koulutuspäivään.
2. Tehostamme Unilukkarin kokoamisprosessia.	Onko lehden kokoamiseen käytetty aika vähentynyt.	Kokoamisprosessiin käytetty aika pysyi suurin piirtein ennallaan.
3. Luovumme paikallislehden perjantai-ilmoituksesta ja sen sijaan tehostamme viestintää muissa kanavissa. Tällä saavutamme myös merkittäviä taloudellisia säästöjä.	Lehti-ilmoitusten dokumentointi ja niihin käytettyjen varojen seuraminen ja mahdollinen palaute seurakuntalaisilta.	Perjantain lehti-ilmoituksista luopuminen toisäästöjä alkuvuodesta, mutta aikaisemmin tiistaisin maksuttomana ilmestyneet lehti-ilmoitukset paikallislehdessä muuttuivat kesäkuun alusta lähtien maksullisiksi (ns. Kirkolliset - portaali). Työntekijöillä, joilla tiedotus/viestintä on osa tehtävää, oli mahdollisuus käyttää yksi tunti oman tulevan tiedottamisen suunnitteluun ja tiedotteiden ym. laatimiseen.

Musiikki 220

Musiikin tehtäväalue vastaa seurakunnan musiikkitoiminnasta tarjoten hengellisiä elementtejä musiikillisessa muodossa. Musiikki on Jumalan sanan renki, joka tuo sitä esille kutsuen ja vahvistaen hengellisesti seurakuntalaisia. Kirkkomusiikki on mukana kaikessa seurakunnan toiminnassa. Konserttielämässä vierailevat muusikot toteuttavat niin ikään musiikillishengellistä työnäkyä.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella: Jumalanpalvelusten ja toimitusten hyvä hoitaminen, kuorotoiminta, yhteislautilaisuudet sisältäen elävöittävät improvisaatiot, kanttoreiden osallistuminen musiikkikasvatus- ja rippikoulutyöhön sekä toiminta yhteistyötahojen kanssa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Teemajumalanpalvelukset	Toteutus vähintään kerran vuoden aikana	Gospelmessu helatorstaina ja Kansanlaulukirkko 2. juhannuspäivänä. Tavoite toteutui.
2. Pappien osallistuminen virsivalintoihin	Pappien valitsemia virsiä on vähintään kahdessa jp:ssa kuukauden aikana	Papit valitsivat virsiä joihinkin jumalanpalveluksiin, mutta eivät aivan yltäneet tähän tavoitteeseen. Tavoite toteutui osittain.

Varhaiskasvatus 231

Varhaiskasvatuksen tehtäväalue sisältää aiemmat tehtäväalueet päiväkerho (231), pyhäkoulu (232) ja perhekerhotyö (238).

Varhaiskasvatuksen tehtäväalueelle kirjataan alle kouluikäisiin kohdistuva toiminta ja sen tuotot ja kulut. Varhaiskasvatus tukee lapsiperheitä heidän arjessaan ja tuo lapsia ja heidän perheitään seurakunnan yhteyteen ja kokemaan uskoa Jumalaan.

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on edistää seurakunnan alueella olevien lapsien ja heidän perheidensä yhteenkuuluvuutta, lisätä mahdollisuuksia vertaistukeen ja sitä kautta vähentää yksinäisyyden kokemusta.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Kokeilemme tavoittaa perheitä tarjoamalla kristillisen lastenlehden vuosikerran.	Onko tarjottu ja onko tarjoukseen tartuttu.	Tavoite jäi toteuttamatta. Mahdollisuutta lehden tilaamiseen ei tarjottu.
2. Järjestämme lapsiperheille kyselyn koskien varhaiskasvatuksen toimintaa.	Palautekysely on tehty	Palautekysely järjestettiin 17.9.-31.10. Vastauksia saapui yhteensä 5. Arviot olivat positiivisia. Tavoite toteutui.

Nuorisotyö 236

Nuorisotyön tehtäväalueeseen sisältyy aiemmat tehtäväalueet varhaisnuorisotyö (233), nuorisotyö (236), joiden tuotot ja kulut kirjataan tähän.

Nuorisotyön tehtäväalue järjestää kaiken kouluikäisten lasten ja nuorten toiminnan. Nuorisotyötä on varhaisnuorisotyö, nuorisotyö, erityisnuorisotyö, muu lapsi- ja nuorisotyö sekä koulu- ja oppilaitostyö. Koulu- ja oppilaitostyötä ovat mm. päivänavaukset, kouluvierailut, leirikoulutoiminta ja kerhotoiminta yhteistyössä koulun kanssa.

Nuorisotyön avulla tuetaan nuorten hengellistä kasvua ja seurakuntayhteyden vahvistumista, mikä tapahtuu kohtaamisen, osallistamisen ja sitouttamisen keinoin nuorten erilaiset elämäntilanteet huomioiden.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Nuorisotila tulee tutuksi nuorille. Järjestään nuorisotilassa avoimet ovet.	Tarkastellaan, onko avointen ovien tilaisuus järjestetty.	Nuorisotilaan on järjestetty nuorille peli- ja pizzailtaa. Avoimia ovia on pidetty torstaisin. Myös uusien kerhojen ja kesätoiminnan myötä on monet perheet tulleet tutustumaan nuorisotilaan, lapsia ja nuoriaan tuodessa/hakiessa.
2. Nuortenilta seurakunnan omassa tilassa järjestetään kerran kuukaudessa ja se tavoittaa 15 nuorta/kerta.	Tilaisuuksien ja kävijämäärien dokumentointi.	Nuorteniltoja on pidetty muutama.
3. Tarjotaan nuorille mahdollisuutta tutustua leirielämään yönyli leirillä vähintään kaksi kertaa vuodessa.	Tilaisuuksien ja kävijämäärien dokumentointi.	Kevättalvella pidettiin Lentiiran kirkossa varhaisnuorille yhden yön leiri. Leirillä oli 16 osallistujaa. 4H:n kanssa pidettiin yhteistyössä 1 yön eräleiri Jonkerissa. Osallistujia oli n. 15 nuorta.

Rippikoulu 235

Rippikoulun tehtävänä on kaste- ja lähetyskäskyn toteuttaminen ja nuoren ohjaaminen täysivaltaiseen seurakunnan jäsenyyteen. Rippikoulut järjestetään RKS 2017 -opetussuunnitelman mukaisesti.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Rippikoulun opetukseen sisällytetään yhtenä tehtävänä diakonisen palvelutehtävä, joka suoritetaan joko työntekijän ohjaamana tai itsenäisesti.	Onko tehtävä sisältynyt rippikoulun opetukseen.	Kyllä on.
2. Jokaisella rippikoulu-leirillä on työntekijöinä vähintään yksi toista sukupuolta.	Tarkastellaan, onko työntekijäjako mennyt tavoitteen mukaisesti.	Kyllä. Saatiin jokaiselle leirille miehiä ja naisia.

Diakonia 241

Kuhmon seurakunnan diakoniatyössä keskeisenä periaatteena on tavoittaa ja auttaa apua tarvitsevia sekä koota yhteen eri ikäisiä ja erilaisissa elämäntilanteissa olevia seurakuntalaisia yhteisen tekemisen ja lähimmäisen rakkauden hengessä.

Tätä periaatetta seurakunnan diakoniatyössä toteutetaan yhdessä viranhaltijoiden, seurakuntalaisten ja luottamushenkilöiden kanssa. Työtä eriytetään erilaisten ryhmien tarpeiden mukaan, joita Kuhmon seurakunnan alueella ovat mm. ikäihmiset, päihde- ja mielenterveyskuntoutujat, eri vammaisryhmät, omaishoitajat ja syöpään sairastuneet. Lisäksi toiminnan piirissä on myös naisten oma vertaisryhmä sekä useita vapaaehtoisryhmiä.

Vapaaehtoistoiminta

Vapaaehtoisia toimijoita on Kuhmon seurakunnassa ilahduttavan runsaasti. Eriytyisesti Yhteisvastuutilaisuuksien ruoan ja leivonnaisten teossa ovat eri yhdistykset olleet suuri apu (Martat, Herättäjä-Yhdistys, LC Helenat ja LC Kuhmo). Yhteisvastuukeräyksen tapahtumissa on ollut myös muille vapaaehtoistoimijoille tehtäviä. Käsiyöpiiriläiset ovat ahkeroineet sukkiin ja peittojen eteen. Niitä on jaettu kuhmolaisille ja lähetetty myös Ukrainaan. Rippikoululaiset suorittivat diakonisen tehtävän laskiaisliukujaisissa ja vappuhulinoissa.

LC Helenoiden "Auta lasta auta perhettä" -ruokatavarakeräyksen jakelusta perheille huolehtivat diakoniatyöntekijät.

Yhteisvastuutuotto 15 081 €. Yhteisvastuukeräykseen omaan seurakuntaan jäävä osuus 2 590,97 € (arvio 12.2.2025). Omaan seurakuntaan jäävä osuus tullaan käyttämään kodan rakentamiseen seurakuntakeskuksen läheisyyteen. Kotaa voisivat käyttää nuorten lisäksi myös muut työalat ja yhteistyökumppanit.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Auttavat kohtaamiset	1500/v	<p>Lähimmäispalvelun vapaaehtoisten (22) kotikäynnit 444 ja puhelut 168, yht. 612 kohtaamista.</p> <p>Kahden diakoniatyöntekijän auttavat kohtaamiset yhteensä 690.</p> <p>vastaanotto 292 koti/laitos/muu tila 201 puhelu/some 154 yksityisehtoolliset 43</p> <p>Yhteensä 1302.</p>
2. Vapaaehtoispankki	Vapaaehtoispankkiin luodut (15) ja sen kautta löytyvät tehtävät	Vapaaehtoispankin käyttöönotto ei toteutunut odotetulla tavalla ja siitä on päätetty luopua. Tilalle luodaan tehtäväkohtaisia WhatsApp-ryhmiä.
3. Vapaaehtoistyö	Kahvipussi- ja piirissä valmistuneet tuotteet 55/v	<p>Kahvipussi- ja piirissä valmistunut 55 tuotetta.</p> <p>Piiri on kokoontunut 23 kertaa ja osallistujia ollut ka. 9 henkilöä. Tuotteita on myyty 1 733 € edestä.</p> <p>Rahalahjoitukset on osoitettu lapsille ja naisille.</p>

Sielunhoito 255

Sielunhoidon tehtävänä on sellaisten kohtaamisten järjestäminen, joilla on erityinen sielunhoidollinen luonne, mm. sururyhmätoiminta, kriisiryhmät, kahdenkeskiset luottamukselliset keskustelut.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Ihmiset kohdataan heidän elämänsä taitekohdissa ja silloin kun he pyytävät.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Sielunhoidollisiin pyyntöihin vastataan heti ja sovitaan tapaamisaika.	Kohtaamisten tilastointi Katrinassa.	Tavoite on toteutunut. Toimintatilastoihin on kirjautunut vuodelle 2024 yhteensä 48 yksityistä ehtoollista tai rippipiä.

Lähetys 260

Lähetystyö ml. talousarviossa lähetysjärjestöille osoitetut varat ja nimikkosopimukset. Lähetystyön retket, seurakuntamatkojen ja leirien sekä lähetystyön hyväksi järjestetyt juhlat, tempaukset ja myyjäiset.

Lähetystyön tavoitteena on toimia niin, että kristillinen sanoma tavoittaa ja lähimmäisen rakkaus toteutuu kotiseudullamme sekä kaikkialla maailmassa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Lähetystyö näkyy kasvatustyön ja aikuistyön tapahtumissa kullakin työalalla vähintään 3 kertaa vuoden aikana.	Tarkastellaan järjestettyjä tapahtumia (dokumentointi).	Lähetystyö on ollut rippikoulussa kaikilla neljällä ryhmällä osana rippikouluopetusta. Aikuistyön tapahtumissa lähetystyö on ollut esillä usein ja monipuolisesti. Kts. Aikuistyön raportti.
2. Nimikkolähetit ja kohteet saavat sen kannatuksen mihin yhteistyösopimuksissa on sitouduttu.	Kannatustavoitteet ovat selkeästi määritelty ja niiden toteutumista seurataan.	Kannatustavoitteet ovat toteutuneet epätasaisesti. Toisissa kohteissa kannatustavoitteet on

		ylittyneet, kun taas toisissa tavoitteisiin ei ole päästy. Kokonaisuudessa kannatustavoitteet alitettiin yli 2 000 euron verran.
3. Uusien työikäisten vapaaehtoisten saaminen mukaan toimintaan, määrätavoitteena kolme uutta vapaaehtoista.	Vapaaehtoisten osallistuminen ja sen dokumentointi (montakouutta saatiin mukaan toimintaan).	Seurakunnan toiminnassa vapaaehtoiset ovat pääasiassa työelämän ulkopuolella olevia. Näin on myös lähetystyön vapaaehtoisten kohdalla. Vuoden aikana on kuitenkin saatu mukaan vapaaehtoisverkostoon joitakin uusia vapaaehtoisia, joista ainakin kaksi on työikäistä.

Kansainvälinen diakonia ja muu kansainvälinen toiminta 270

Työala vastaa yhteyksistä ystävyysseurakuntiin, Kirkon Ulkomaanapuun ja Merimieskirkkoon.

Vienan Karjalan työ on pääosin verkossa tapahtuvaa työtä. Vienan Karjalan työn tukijaseurakuntia oli tilikaudella Kuhmon seurakunnan lisäksi neljä. Tukijaseurakunnista Vaalan (alue)seurakunta on ilmoittanut osaltaan lopettavansa tuen Vienan Karjalan työlle vuoden 2025 alusta alkaen toistaiseksi.

Muu seurakuntatyö 290

Tehtäväalueelle kuuluu rovastikunnallinen yhteistyö, kehitysvammatyö, perheneuvonta ja palveleva puhelin. Näiden yhteistyömuotojen käytännön järjestelyistä vastaa Kajaanin seurakunta. Seurakunnat osallistuvat kustannuksiin sopimusten mukaisesti.

Muuta seurakuntatyötä on työ, jolle ei löydy muuta luontaista tehtäväaluetta.

Seurakunnallista toimintaa tukeville järjestöille ja yhdistyksille myönnettyt avustukset kirjataan sille tehtäväalueelle, jolle avustus kohdistuu.

HAUTAUSTOIMI (pääluokka 4)

	TA 2024	Toteuma	Yli-Ali	T-%
4 - Hautaustoimi				
Toimintatuotot (ulkoiset)	54 900,00	53 728,13	1 171,87	97,9
Toimintakulut (ulkoiset)	-274 281,00	-263 842,38	-10 438,62	96,2
Toimintakate 1	-219 381,00	-210 114,25	-9 266,75	95,8
Toimintatuotot (sisäiset)		40 081,78	-40 081,78	0,0
Toimintakulut (sisäiset)	-17 342,00	-59 252,26	41 910,26	341,7
Toimintakate 2	-236 723,00	-229 284,73	-7 438,27	96,9
Poistot ja arvonalentumiset	-119 072,00	-119 071,76	-0,24	100,0
Laskennalliset erät	-125 541,00	-107 627,69	-17 913,31	85,7
Sisäiset korkokulut		-3 866,02	3 866,02	0,0
Sisäiset vyörytyserät	-125 541,00	-103 761,67	-21 779,33	82,7
Työalakatte (ulkoiset ja sisäiset)	-481 336,00	-455 984,18	-25 351,82	94,7

Hautaustoimi**-tehtäväalueet ja sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen**

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon seurakunnilla on valtion niille lailla velvoittama eli lakisääteinen tehtävä ylläpitää hautausmaita ja huolehtia hautaustoimen palveluista. Lakisääteiset palvelut tarjotaan yhdenvertaisesti kaikille ihmisille riippumatta siitä, ovatko he seurakunnan jäseniä vai eivät. Hautaustoimen tehtävät rahoitetaan sen vuoksi valtionrahoituksella ja hautaustoimen palveluista perittävillä maksutuotoilla.

Valtionrahoitus 158 579 euroa riitti kattamaan vain n. 75,5 % hautaustoimen toimintakatteesta, joka oli 210 114 euroa. Valtionrahoituksella tulisi hautaustoimen lisäksi kattaa myös väestökirjanpitotehtävät sekä kulttuurihistoriallisesti arvokaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpito. Kuhmon seurakunnan kirkkovaltuusto onkin 12.12.2024 § 29 päättänyt Kirkkohallituksen suosituksen mukaisesti tarkistaa hautasijan luovuttamisesta ja hautaamiseen liittyvistä palveluista perittäviä maksuja vuoden 2025 alusta alkaen.

Kuhmon seurakunnalla on neljä hautausmaata: Uusi hautausmaa, Hankaniemen hautausmaa, Lentiiran uusi hautausmaa ja Lentiiran vanha hautausmaa. Tehtäväalueen tuotot ja kustannukset kirjataan Kuhmon (1014030001) ja Lentiiran (1014030002) hautausmaiden kustannuspaikoille. Hautaustoimi huolehtii Kuhmoon haudattaviksi tulevien vainajien hautauksesta. Hautaustoimilaki velvoittaa seurakunnan hoitamaan hautausmaansa niiden arvoa vastaavasti ja vainajia kunnioittavasti. Tärkeänä osana toimintaa on jatkuva hautaustoimen ja sen palveluiden kehittäminen, sekä monipuolisten hautausmuotojen ja hautapaikkojen riittävyyden varmistaminen myös tulevaisuudessa.

Hautausmaahallinto 401

Luottamushenkilöiden, talous- ja tieto- ja yleishallinnon kuluista sekä haudan-kaivajan palkasta jaetaan hautausmaahallinnolle kuuluva osuus tälle tehtävälueelle.

Hautausmaahallinto huolehtii kirkkolain ja - järjestyksen edellyttämistä velvoitteista hautaustoimen osalta sekä toiminnassaan huomioi muun lainsäädännön määräykset.

Se huolehtii myös hautausten käytännön järjestelyistä sekä moitteettomasta toteutuksesta sekä huolehtii hautausmaiden turvallisuudesta, toimivuudesta ja esteettisyydestä.

Hautausmaahallinto toteuttaa hautainhoitorahaston toimeksiannot.

Seurakunnassa on laadittu hautaustoimen ohjesääntö Kirkkohallituksen hautaustoimen ohjesääntömallin mukaisesti (yleiskirje 20/2023). Hautaustoimen ohjesääntö on hyväksytty kirkkovaltuustossa 25.10.2023.

Hautausmaakiinteistöt 403 (v. 2025 alk. hautausmaiden ylläpito)

Tehtävälueelle kohdennetaan hautausmaan maa-alueen ja rakenteiden, hautausmaan ylläpitoa palvelevien tilojen ja rakennusten sekä hautausmaan yleishoitoon käytettävien koneiden ja kaluston kulut, hautausmaan kunnossapitoon ja yleisten alueiden hoitoon liittyvien työtehtävien kulut.

Tehtävälueelle kirjataan vuoteen 2024 saakka siunauskappelin ylläpitokuluista se osa, joka kohdistuu suoraan vainajan hautaukseen, nämä kustannukset kirjataan vuodesta 2025 alkaen uuden ohjeistuksen mukaisesti hautaan siunaamisen (202) tehtävälueelle. Hautaustoimen siunauskappelin tehtävälueelle aiemmin kirjatut vainajasäilytykseen liittyvät kustannukset kirjataan vuodesta 2025 alkaen päivitetyn ohjeen mukaisesti perustettavalle uudelle tehtävälueelle: Vainajasäilytys (406). Muut siunauskappelin ylläpitokustannukset kirjataan v. 2025 alkaen kiinteistötoimen pääluokassa olevalle siunauskappelin (504) tehtävälueelle

Sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Laaditaan suunnitelma hautausmaiden valaistuksen energiankulutuksen vähentämiseksi.	Suunnitelma laadittu	Suunnitelmaa on laadittu ja viimeistellään v. 2025 aikana.
2. Laaditaan hautausmaan hoitosuunnitelma.		Hautausmaan puutarhuri on laatinut hoitosuunnitelman ja se tuodaan viimeistelyn jälkeen hyväksyttäväksi v. 2025 aikana.

Varsinainen hautaustoimi 404 (v. 2025 alk. Hautaaminen)

Varsinaisella hautaustoimella tarkoitetaan hautaamiseen liittyviä palveluja, kuten vainajan säilyttäminen sekä siunaustilaisuuden järjestäminen, haudan kaivuu, peittäminen ja peruskunnostus. Varsinaisen hautaustoimen kuluja on myös se osuus työntekijöiden palkkakuluista sivukuluineen, joka työajasta kuluu hautaus-ten järjestämiseen.

KIINTEISTÖTOIMI (pääluokka 5)

	TA 2024	TA muutokset	TA yhteensä	Toteuma	Yli-Ali	T-%
5 - Kiinteistötoimi						
Toimintatuotot (ulkoiset)	341 660,00		341 660,00	322 656,88	19 003,12	94,4
Toimintakulut (ulkoiset)	-459 961,00	-61 800,00	-521 761,00	-510 984,52	-10 776,48	97,9
Toimintakate 1	-118 301,00	-61 800,00	-180 101,00	-188 327,64	8 226,64	104,6
Toimintatuotot (sisäiset)	1 093 995,00		1 093 995,00	1 204 768,40	-110 773,40	110,1
Toimintakate 2	975 694,00	-61 800,00	913 894,00	1 016 440,76	-102 546,76	111,2
Poistot ja arvonalentumi- set	-743 015,00		-743 015,00	-733 235,43	-9 779,57	98,7
Laskennalliset erät	-40 498,00		-40 498,00	-109 239,52	68 741,52	269,7
Sisäiset korkokulut				-77 800,33	77 800,33	0,0
Sisäiset vyörytyserät	-40 498,00		-40 498,00	-31 439,19	-9 058,81	77,6
Työalake (ulkoiset ja si- säiset)	192 181,00	-61 800,00	130 381,00	173 965,81	-43 584,81	133,4

Kiinteistötoimen tehtävänä on ylläpitää seurakunnan toimitiloja niin, että ne palvelevat seurakuntaelämää parhaalla mahdollisella tavalla. Kiinteistötoimi vastaa uudisrakennus-, perusparannus- ja kunnossapitohankkeiden suunnittelusta, rakentamisesta ja toteuttamisesta sekä kiinteistöjen ylläpidosta. Kiinteistötoimen pääluokkaan kirjataan muiden kuin hautausmaiden kiinteistöjen piha-alueiden kunnossapitotehtävien kustannukset.

Kirkkovaltuusto päätti kokouksessaan 12.12.2024 § 30 talousarviomuutoksesta käyttötalousosaan kiinteistötoimen osalta. Kiinteistötoimen palkkakustannuksia on tilikaudella lisännyt ennalta arvaamattomat pidemmät poissaolot kiinteistötoimen henkilöstön osalta. Poissaolot ovat lisänneet tarvetta sijaisten palkkaamiselle ja siten henkilöstökustannukset ovat olleet ennakoitua suuremmat.

Lisäksi kiinteistötoimen kustannuksiin on kirjautunut tilikauden aikana myytyjen As Oy Kuhmon Rajakontion huoneistojen myyntitappio, jota ei ole voitu ennakoida talousarviovaiheessa.

Kiinteistötoimen toimintatuotot ovat toteutuneet budjetoitua pienempinä pääasiassa siksi, että seurakunnan omistamilta ulosvuokratuilla louhosalueilta ei ole tilikaudella ollut tarvista ottaa kiviainesta. Tällöin myydystä maa-aineksesta saadut tuotot ovat olleet odotettua pienemmät. Toimintatuottojen osalta ei ole tehty

talousarviomuutosta, minkä vuoksi kiinteistötoimen toimintakatteessa on n. 8 200 euron ylitys.

Kuhmon kirkko 5020000 ja Lentiiran kirkko 5020001

Sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Lentiiran kirkon huonokuntoinen piha-aita puretaan.	Toteutettu.	Piha-aita on purettu.

Siunauskappeli 504

Siunauskappelin ylläpitokuluista se osa, joka ei kohdistu suoraan vainajan haudaukseen, kirjataan tälle tehtäväalueelle.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Laaditaan suunnitelma kappelin äänentoiston parantamiseksi.	Suunnitelma laadittu.	Suunnitelma laaditaan v. 2025 aikana.

Seurakuntakeskus, Karhunpesän seurakuntakoti ja Ikolan pappila 506

Sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Laaditaan kiinteistökohtaiset energiansäästösuunnitelmat.	Suunnitelmat laadittu.	Suunnitelmat laaditaan v. 2025 aikana.
2. Päivitetään kiinteistöjen jätteiden lajitteluhjeistus ja jätesäiliöt.	Päivitetty.	On päivitetty.
3. Suoritetaan arvoesineinventointi ja otetaan käyttöön Basiksen arvoesinerekisteri.	Suoritettu.	Arvoesineinventointiin on budjetoitu varat vuodelle 2025 ja inventointi on toteutettu tammi-helmikuun 2025 aikana. Seurakunnan kirkollinen arvoesineistö on kirjattu Basis Esinerekisteriin.

Asunto-osakehuoneistot 5070000 ja Asuintalot 5070001

Seurakunta omistaa viisi huoneistoa Asunto Oy Kuhmon Koskelassa. Tilikauden aikana on myyty kaksi Asunto Oy Kuhmon Rajakontiossa sijaitsevaa huoneistoa.

Lentiiran pappila.

Metsätalous 510

Seurakunnan maaomaisuus on yhteensä 862,3 hehtaaria, josta metsätalousmaan osuus on 722,6 hehtaaria. Seurakunta on saanut tilikauden aikana testamenttilahjoituksen, johon kuuluu n. 40 ha maaomaisuutta, tästä metsämaata on n. 32 ha.

Muu kiinteistötoimi 511

Seurakunnalla on yhteensä 325 vuokratonttia. Tonttien vuokrauksesta saatavat tulot ja niistä aiheutuvat menot on arvioitu tälle tehtäväalueelle. Tontinvuokrat on sidottu elinkustannusindeksiin.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Kunnostetaan Kuhmonniemen Vanhan kirkon muistomerkki ja opasteet.	Kunnostettu.	Muistomerkin luona on tehty pensaikon rai-vaustöitä. Opastetaulun uusimisesta on pyydetty tarjous ja tekstien päivittämisen jälkeen taulu uusitaan vuoden 2025 aikana.
2. Tontinvuokrien laskuttamiseen hankitaan ohjelmisto.	Hankittu.	Ohjelmiston hankintaa selvitettiin, mutta Kirkon palvelukeskuksen mukaan ohjelmistoa ei voida ilman mittavia kustannuksia yhdistää Kirkon palvelukeskuksen laskutus- ja kirjanpitojärjestelmään. Tontinvuokrien laskutusta jatketaan entisellä tavalla.

2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Talousarvion tuloslaskelmaosan toteumavertailu

Tuloslaskelmaosaan tehtiin talousarviomuutos kiinteistötoimen henkilöstökulujen ja muiden toimintakulujen osalta.

	Toteuma 2023	TA 2024	TA muutokset 2024	TA yhteensä 2024	Toteuma 2024	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot	614 006,57	439 400,00		439 400,00	538 974,12	-99 574,12	122,7
Korvaukset	24 629,26	7 500,00		7 500,00	7 916,00	-416,00	105,5
Myyntituotot	3 104,08				1 549,95	-1 549,95	
Maksutuotot	60 236,92	67 570,00		67 570,00	62 071,71	5 498,29	91,9
Vuokratuotot	259 758,29	259 100,00		259 100,00	254 712,47	4 387,53	98,3
Metsätalouden tuotot	82 865,22	60 000,00		60 000,00	59 302,56	697,44	98,8
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	136 080,14	18 730,00		18 730,00	118 842,84	-100 112,84	634,5
Tuet ja avustukset	19 076,41	6 500,00		6 500,00	24 032,37	-17 532,37	369,7
Muut toimintatuotot	28 256,25	20 000,00		20 000,00	10 546,22	9 453,78	52,7
Toimintakulut	-1 978 105,50	-1 930 977,00	-61 800,00	-1 992 777,00	-2 032 526,43	39 749,43	102,0
Henkilöstökulut	-1 110 355,20	-1 124 668,00	-19 200,00	-1 143 868,00	-1 123 171,24	-20 696,76	98,2
Palkat ja palkkiot	-901 108,41	-910 079,00	-17 000,00	-927 079,00	-918 456,03	-8 622,97	99,1
Henkilösivukulut	-214 906,91	-214 589,00	-2 200,00	-216 789,00	-215 843,23	-945,77	99,6
Henkilökulujen oikaisuerät	5 660,12				11 128,02	-11 128,02	
Palvelujen ostot	-352 947,70	-378 014,00		-378 014,00	-381 841,27	3 827,27	101,0
Vuokrakulut	-38 753,47	-38 050,00		-38 050,00	-35 287,54	-2 762,46	92,7
Aineet ja tarvikkeet	-237 058,60	-250 945,00		-250 945,00	-238 624,88	-12 320,12	95,1
Ostot tilikauden aikana	-237 058,60	-250 945,00		-250 945,00	-238 624,88	-12 320,12	95,1
Annetut avustukset	-106 330,34	-61 950,00		-61 950,00	-91 223,19	29 273,19	147,3
Muut toimintakulut	-132 660,19	-77 350,00	-42 600,00	-119 950,00	-162 378,31	42 428,31	135,4
TOIMINTAKATE	-1 364 098,93	-1 491 577,00	-61 800,00	-1 553 377,00	-1 493 552,31	-59 824,69	96,1
Kirkollisverotulot	1 551 550,26	1 465 000,00		1 465 000,00	1 647 926,53	-182 926,53	112,5
Valtionrahoitus	160 728,96	159 500,00		159 500,00	158 579,04	920,96	99,4
Verotuskulut	-21 959,36	-23 585,00		-23 585,00	-23 573,24	-11,76	100,0
Kirkon rahastomaksut	-130 746,00	-130 800,00		-130 800,00	-130 254,00	-546,00	99,6
Toiminta-avustukset	13 459,00				23 820,00	-23 820,00	

Rahoitustuotot ja -kulut	6 565,09				4 706,85	-4 706,85	
Korkotuotot	6 565,09				7 647,94	-7 647,94	
Korkokulut					-2 341,09	2 341,09	
Muut rahoitus- kulut					-600,00	600,00	
VUOSIKATE	215 499,02	-21 462,00	-61 800,00	-83 262,00	187 652,87	-270 914,87	-225,4
Poistot ja arvonalentumiset	-184 332,82	-863 747,00		-863 747,00	-853 967,31	-9 779,69	98,9
Suunnitelman mukaiset poistot	-184 332,82	-238 204,00		-238 204,00	-228 425,78	-9 778,22	95,9
Kertaluonteiset poistot		-625 543,00		-625 543,00	-625 541,53	-1,47	100,0
Erilliskirjanpitoa hoidetut rahastot	0,00				0,00	0,00	
Tuotot	87 704,82				104 064,31	-104 064,31	
Kulut	-87 704,82				-104 064,31	104 064,31	
TILIKAUDEN TULOS	31 166,20	-885 209,00	-61 800,00	-947 009,00	-666 314,44	-280 694,56	70,4
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	31 166,20	-885 209,00	-61 800,00	-947 009,00	-666 314,44	-280 694,56	70,4

Verotulot ja valtionrahoitus

Vuosi	Kirkollisveroprosentti	Kirkollisvero	Valtionrahoitus
2024	1,65	1 647 926,53	158 579,04
2023	1,65	1 551 550,26	160 728,96
2022	1,75	1 500 944,53	159 156,00
2021	1,75	1 503 907,20	160 056,00
2020	1,75	1 480 220,93	160 896,00

Kirkollisvero on tarkoitettu varsinaisiin seurakunnallisiin tehtäviin ja valtionrahoitus seurakunnan lakisääteisten yhteiskunnallisten tehtävien (hautausoimi, väestökirjanpito ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kohteiden ylläpito) hoitoon.

Kuhmon seurakunnan laskennalliset kulttuuriperintökustannukset v. 2024 ovat Kirkkohallituksen toimittaman alustavan laskelman mukaan 62 093 euroa. Laskennallinen kulttuuriperintökustannus lasketaan seurakunnan tilinpäätöksen mukaisista rakennuksille kohdennetuista toimintakuluista (palvelujen ostot, aineet ja tarvikkeet sekä kiinteistövero) ja investoinneista. Rakennuksiin kohdistuvat kustannukset on laskettu yhdistämällä seurakunnan tilinpäätöstiedot kirkon rakennusrekisterin Basiksen tietoihin.

Verotuloiksi on merkitty tulot, jotka kyseisenä vuonna on kirjanpidossa kirjattu verotuloiksi.

3 Investointiosan toteutuminen

Investointiosaan tehtiin seuraavat talousarviomuutokset:

Tilaus			Kustannus- arvio	Ed. vuosien käyttö	Kuluvan vuoden käyttö 2024	TA 2024	Talousarvio- muutokset	TA 2024 muutosten jälkeen
2007772	Kuhmon kirkon katon korjaus	Investointimenot	400 000,00	74 979,58	66 682,00	100 000,00	-33 318,00	66 682,00
2007772	Kuhmon kirkon katon korjaus	Rahoitusosuudet investointimenoihin			-35 444,57		-35 445,00	-35 445,00
2008046	Kuhmon kirkon ulkomaalaus	Investointimenot	500 000,00	285 272,68	497 360,00	400 000,00	137 900,00	537 900,00
2008046	Kuhmon kirkon ulkomaalaus	Rahoitusosuudet investointimenoihin		-97 720,00	-210 478,43	-185 800,00	-32 555,00	-218 355,00
2009116	Kirkon kalusto	Investointimenot	20 000,00	4 184,60	317,68	10 000,00		10 000,00
2009581	Ikolan piharemontti	Investointimenot		280 703,57	7 105,81	0,00	7 106,00	7 106,00
2011367	Kuhmon kirkon alapohjan kuivain	Investointimenot	50000					
2011367	Kuhmon kirkon alapohjan kuivain	Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00			50 000,00	-50 000,00	0,00
2011369	Ikolan aitan ulkomaalaus	Investointimenot	15000			15 000,00	-15 000,00	0,00
2011370	As Oy Kuhmon Koskela käyttövesiputket	Investointimenot	70000			70 000,00	-70 000,00	0,00
2011368	Karhunpesän lattia	Investointimenot	15000		15 152,00	15 000,00	152,00	15 152,00
2011368	Karhunpesän lattia	Rahoitusosuudet investointimenoihin	15000		-15 152,00	-15 000,00	-152,00	-15 152,00
	Kokonaistulos	Investointimenot	1 055 000,00		586 618,00	610 000,00	26 840,00	636 840,00
	Kokonaistulos	Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00		-261 075,00	-150 800,00	-118 152,00	-268 952,00

Investointien osalta suurimmat talousarviomuutokset koskevat vuonna 2023 aloitettua Kuhmon kirkon ja kellotapulin katon korjaukseen ja ulkomaalaukseen liittyvää investointia, joka on pääosin saatu loppuun vuonna 2024, investoinnin kustannukset vuonna 2024 ovat toteutuneet arvioitua suurempina. Esitettyyn talousarviomuutokseen on lisäksi huomioitu investoinnin kustannuksiin vuoden 2024 aikana maksettava hankeavustus, joka on toteutunut ennakoitua suurempana sen vuoksi, että avustus kohdistuu osittain vuoden 2023 ja osittain vuoden 2024 kustannuksiin.

Investointien osalta vuonna 2024 toteutumatta jäävät Kuhmon kirkon alapohjan kuivaimen hankkiminen, Ikolan aitan ulkomaalaus sekä As Oy Kuhmon Koskela käyttövesiputkien uusimishanke, joka siirtyy vuodelle 2025. Investointien kustannuksia tilikaudella on lisännyt jo aiemmin valmistunut Ikolan piharemontti, josta on maksettu viimeinen maksuerä 2 v takuuajan päätyttyä kesällä 2024.

Investointiosa toteumavertailu

Aloitettut hankkeet, jotka ovat tilikauden päättyessä kesken, on merkitty keltaisella pohjavärillä.

Tulosyksikkö	Kustannusarvio	Toteuma yhteensä	Ed. vuosien käyttö	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2024 menot	Toteuma 2024 tulot	Toteuma 2024 yhteensä	Yli/Ali	T-%
1015020000 - Kuhmon kirkko	-920 000,00	-780 039,91	-430 196,31	-360 782,00	-604 003,60	254 160,00	-349 843,60	-10 938,40	96,97
2007772 - Kuhmon kirkon katon korjaus	-400 000,00	-105 773,34	-74 979,58	-31 237,00	-67 710,51	36 916,75	-30 793,76	-443,24	98,6
2008046 - Kuhmon kirkon ulkomaalaus	-500 000,00	-669 764,29	-351 032,13	-319 545,00	-535 975,41	217 243,25	-318 732,16	-812,84	99,7
2009116 - Kirkon kalusto	-20 000,00	-4 502,28	-4 184,60	-10 000,00	-317,68		-317,68	-9 682,32	3,2
2011367 - Kuhmon kirkon alapohjan kuivain	0,00			0,00				0,00	
1015060003 - Ikolan pappila	-15 000,00	-287 809,38	-280 703,57	-7 106,00	-7 105,81		-7 105,81	-0,19	100,00
2009581 - Ikolan piharemontti	0,00	-287 809,38	-280 703,57	-7 106,00	-7 105,81		-7 105,81	-0,19	100,0
2011369 - Ikolan aitan ulkomaalaus	-15 000,00			0,00				0,00	
1015070000 - Asunto-osakkeet	-70 000,00			0,00				0,00	
2011370 - As Oy Koskelan käyttövesiputket	-70 000,00			0,00				0,00	
Yhteensä	-1 005 000,00	-1 067 849,29	-710 899,88	-367 888,00	-611 109,41	254 160,00	-356 949,41	-10 938,59	97,0

4 Rahoitusosan toteutuminen

Rahoitusosan toteutumisessa osoitetaan, miten seurakunnan menot on rahoitettu.

Rahoitusosa toteumavertailu

	Toteuma 2023	TA 2024	TA muutok- set 2024	TA yhteensä 2024	Toteuma 2024	Yli-ali	T-%
Tulorahoitus	215 499,02	-21 462,00	-27 200,00	-48 662,00	222 237,35	-270 899,35	- 456,7
Vuosikate	215 499,02	-21 462,00	-61 800,00	-83 262,00	187 652,87	-270 914,87	-225,4
Tulorahoituksen korjauserät			34 600,00	34 600,00	34 584,48	15,52	100,0
Investoinnit	-680 888,57	-459 200,00	91 312,00	-367 888,00	-296 147,41	-71 740,59	80,5
Investointimenot	-778 608,57	-610 000,00	-26 840,00	-636 840,00	-611 109,41	-25 730,59	96,0
Pysyvien vastaavien myyntitulot					29 500,00	-29 500,00	
Rahoitusosuudet investointeihin	97 720,00	150 800,00	118 152,00	268 952,00	285 462,00	-16 510,00	106,1
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	-465 389,55	-480 662,00	64 112,00	-416 550,00	-73 910,06	-342 639,94	17,7
Lainakannan muutokset		500 000,00	-43 000,00	457 000,00	410 748,98	46 251,02	89,9
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		500 000,00	-43 000,00	457 000,00	356 399,20	100 600,80	78,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys					-45 651,02	45 651,02	
Lyhytaikaisten lainojen muutos					100 000,80	-100 000,80	
Muut maksuvalmiuden muutokset	14 169,63				71 714,79	-71 714,79	
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-0,00				3 265,38	-3 265,38	
Lyhytaikaisten saamisten muutos	-3 531,66				-3 281,41	3 281,41	
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	17 701,29				71 730,82	-71 730,82	
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	14 169,63	500 000,00	-43 000,00	457 000,00	482 463,77	-25 463,77	105,6
Rahavarojen muutos	-451 219,92	19 338,00	21 112,00	40 450,00	408 553,71	-368 103,71	1 010
Rahavarojen muutos (tase)	-451 219,92				408 553,71	-408 553,71	

III Tilinpäätöslaskelmat

1 Tuloslaskelma

	1.1.2024-31.12.2024	1.1.2023-31.12.2023
Toimintatuotot	538 974,12	614 006,57
Korvaukset	7 916,00	24 629,26
Myyntituotot	1 549,95	3 104,08
Maksutuotot	62 071,71	60 236,92
Vuokratuotot	254 712,47	259 758,29
Metsätalouden tuotot	59 302,56	82 865,22
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	118 842,84	136 080,14
Tuet ja avustukset	24 032,37	19 076,41
Muut toimintatuotot	10 546,22	28 256,25
Toimintakulut	-2 032 526,43	-1 978 105,50
Henkilöstökulut	-1 123 171,24	-1 110 355,20
Palkat ja palkkiot	-918 456,03	-901 108,41
Henkilösivukulut	-215 843,23	-214 906,91
Henkilökulujen oikaisuerät	11 128,02	5 660,12
Palvelujen ostot	-381 841,27	-352 947,70
Vuokrakulut	-35 287,54	-38 753,47
Aineet ja tarvikkeet	-238 624,88	-237 058,60
Ostot tilikauden aikana	-238 624,88	-237 058,60
Annetut avustukset	-91 223,19	-106 330,34
Muut toimintakulut	-162 378,31	-132 660,19
TOIMINTAKATE	-1 493 552,31	-1 364 098,93
Kirkollisverotulot	1 647 926,53	1 551 550,26
Valtionrahoitus	158 579,04	160 728,96
Verotuskulut	-23 573,24	-21 959,36
Kirkon rahastomaksut	-130 254,00	-130 746,00
Toiminta-avustukset	23 820,00	13 459,00
Rahoitustuotot ja -kulut	4 706,85	6 565,09
Korkotuotot	7 647,94	6 565,09
Korkokulut	-2 341,09	0,00
Muut rahoituskulut	-600,00	0,00
VUOSIKATE	187 652,87	215 499,02
Poistot ja arvonalentumiset	-853 967,31	-184 332,82
Suunnitelman mukaiset poistot	-228 425,78	-184 332,82
Kertaluonteiset poistot	-625 541,53	0,00
Erilliskirjanpituon hoidetut rahastot	0,00	0,00
Tuotot	104 064,31	87 704,82
Kulut	-104 064,31	-87 704,82
TILIKAUDEN TULOS	-666 314,44	31 166,20
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-666 314,44	31 166,20

2 Rahoituslaskelma

Ulkoiset tuotot ja kulut bruttomääräisinä sentin tarkkuudella.

	1.1.2024-31.12.2024	1.1.2023-31.12.2023
Tulorahoitus	222 237,35	215 499,02
Vuosikate	187 652,87	215 499,02
Tulorahoituksen korjaukset	34 584,48	
Investoinnit	-296 147,41	-680 888,57
Investointimenot	-611 109,41	-778 608,57
Pysyvien vastaavien myyntitulot	29 500,00	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	285 462,00	97 720,00
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	-73 910,06	-465 389,55
Lainakannan muutokset	410 748,98	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	356 399,20	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-45 651,02	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	100 000,80	
Muut maksuvalmiuden muutokset	71 714,79	14 169,63
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	3 265,38	-0,00
Lyhytaikaisten saamisten muutos	-3 281,41	-3 531,66
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	71 730,82	17 701,29
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	482 463,77	14 169,63
Rahavarojen muutos	408 553,71	-451 219,92
Rahavarojen muutos (tase)	408 553,71	-451 219,92

3 Tase

	1.1.2024-31.12.2024	1.1.2023-31.12.2023
VASTAAVAA	7 998 535,01	8 175 963,42
PYSYVÄT VASTAAVAT	6 427 023,11	7 019 427,49
Aineettomat hyödykkeet	1 660,08	3 320,20
Muut pitkävaikutteiset menot	1 660,08	3 320,20
Aineelliset hyödykkeet	6 201 550,61	6 728 210,39
Maa- ja vesialueet	2 099 890,62	2 099 890,62
Hautaus-toimen aineelliset hyödykkeet	157 659,94	275 896,70
Rakennukset	2 842 916,33	3 478 087,54
Kiinteät rakenteet ja laitteet	298 723,71	410 455,93
Koneet ja kalusto	21 479,16	32 842,35
Muut aineelliset hyödykkeet	840,94	840,94
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	780 039,91	430 196,31
Sijoitukset	223 812,42	287 896,90
Osakkeet ja osuudet	223 812,42	287 896,90
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	678 011,96	674 871,11
Muut toimeksiantojen varat	678 011,96	674 871,11
VAIHTUVAT VASTAAVAT	893 499,94	481 664,82
Saamiset	52 555,72	49 274,31
Lyhytaikaiset saamiset	52 555,72	49 274,31
Myyntisaamiset	20 267,59	22 931,65
Muut saamiset	5 815,47	1 391,20
Siirtosaamiset	26 472,66	24 951,46
Rahat ja pankkisaamiset	840 944,22	432 390,51
VASTATTAVAA	7 998 535,01	8 175 963,42
OMA PÄÄOMA	6 543 857,16	7 210 171,60
Peruspääoma	6 075 790,68	6 075 790,68
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	1 134 380,92	1 103 214,72
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-666 314,44	31 166,20
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	681 277,34	674 871,11
Lahjoitusrahastojen pääomat	265 439,58	285 717,29
Muut toimeksiantojen pääomat	415 837,76	389 153,82
VIERAS PÄÄOMA	773 400,51	290 920,71
Pitkäaikainen vieras pääoma	310 748,18	0,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	138 040,79	0,00
Lainat julkisyhteisöiltä	172 707,39	0,00
Lyhytaikainen vieras pääoma	462 652,33	290 920,71
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	50 000,40	0,00
Lainat julkisyhteisöiltä	50 000,40	0,00
Saadut ennakot	29 584,22	0,00
Ostovelat	65 485,76	72 774,07
Muut velat	33 790,36	29 928,52
Siirtovelat	233 791,19	188 218,12

IV Tilinpäätöksen liitetiedot

1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Verotulot on kirjattu maksuperusteisesti niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Avustukset: Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on kirjattu suoriteperusteisesti.

Arvostusperiaatteet/Pysyvien vastaavien arvostus

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet: Hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Kuhmon seurakunnassa taseeseen aktivoidaan yli 8 000 euron hankinnat, jotka poistetaan taloudellisena vaikutusaikanaan.

Sijoitukset: Kuhmon seurakunnan sijoituksiin taseessa on kirjattu asunto-osakkeet hankintamenoon.

Rahoitusomaisuus: Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

2 Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Tilikauden poistot eivät ole vertailukelpoiset edellisen tilikauden poistojen kanssa, koska poistosuunnitelmaa on 1.1.2024 alkaen muutettu.

Tilinpäätöksen esittämistavassa ei ole muutoin tapahtunut muutoksia edelliseen vuoteen verrattuna.

3 Tuloslaskelman liitetiedot

Toimintatuotot toteutuivat 99 574,12 euroa ennakoitua suurempina. Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat -ryhmässä toteuma ylitti budjetoidun 100 112,84 eurolla, muihin lahjoitustuottoihin sisältyy kaksi tilikauden aikana saatua testamenttilahjoitusta. Näiden testamenttilahjoitusten käteisvarat olivat yhteensä n. 46 380 euroa ja ne on läpikulkueränä siirretty testamenttirahastoon. Muut myyntituotot toteutuivat ennakoitua pienempinä johtuen pääasiassa kiinteistötoimen maa-aineksen myynnin vähäisestä toteumasta. Myös vuokratuotot toteutuivat hieman ennakoitua pienempinä. Puukaupat ja metsätalouden tuotot toteutettiin metsäsuunnitelman mukaisesti.

Toimintakulut olivat 2 032 526,43 euroa ja ne kasvoivat edellisvuodesta yhteensä 54 420,93 euroa. Toimintakulut toteutuivat 39 749,43 euroa arvioitua suurempina. Toimintakuluista 27 682,74 euroa on läpikulkuerä eli erityiskatteisten rahastojen nettotuoton siirto taseeseen.

Henkilöstökulut kasvoivat edellisestä vuodesta 12 816 euroa (1,15 %). Kiinteistötoimen palkkakustannuksia on tilikaudella lisännyt ennalta arvaamattomat pidemmät poissaolot kiinteistötoimen henkilöstön osalta. Poissaolot ovat lisänneet tarvetta sijaisten palkkaamiselle ja siten henkilöstökustannukset ovat olleet suuremmat kuin on ennakoitu talousarvion laatimisvaiheessa. Kiinteistötoimen osalta tehtiinkin tämän takia palkkakustannusten talousarviomuutos yhteensä 19 200 euroa.

Palvelujen ostot kasvoivat edellisestä vuodesta 28 893,57 euroa (8,2 %). Suurin yksittäinen kustannuserä palvelujen ostojen osalta on ICT-palvelut (54 007,35 euroa) sekä muut ravitsemuspalvelut (34 230,76 euroa), eli mm. kerhojen ja ripikoulujen ruokailut sekä kokoustarjoilut. Työterveyshuollon kustannukset ovat ylittäneet budjetoidun n. 6 400 eurolla. Palvelujen ostoihin sisältyvä rakennusten rakentamis- ja kunnossapitopalvelut sisältävät myös rahaston varoilla tehdyn kerhotilan n. 15 000 euron lattiapinnoitteen uusimisen.

Aineiden ja tarvikkeiden ostot olivat lähes edellisen vuoden tasolla, kasvua oli 1 566,28 euroa (0,66 %) edellisestä vuodesta. Avustuksia myönnettiin 91 223,19 euroa, diakonia-avustusten osalta myönnettyt avustukset ylittivät budjetoidun 20 029 eurolla. Tämä johtuu siitä, että summa sisältää aineellisen avun ESR-maksukortit sekä testamenttivaroista myönnettyt avustukset, joilla ei ole vaikutusta tilikauden tulokseen. Edelliseen vuoteen verrattuna kaikkien myönnettyjen avustusten määrä oli 15 107 euroa pienempi (-14,21 %).

Kuhmon seurakunta on ollut tilikauden aikana mukana ESR-rahoitteisessa aineellisen avun hankkeessa, jossa on saatu yhteensä 200 kpl 40 euron arvoista maksukorttia jaettavaksi diakoniatyön asiakkaille. Hankkeesta ei ole aiheutunut kustannuksia seurakunnalle. Saapuneet lahjakortit on kirjattu tuet ja avustukset tiliryhmään ja luovutetut lahjakortit on kirjattu myönnettyihin avustuksiin.

Muut toimintakulut ovat ylittäneet budjetoidun 42 428 eurolla. Tämä johtuu siitä, että muut toimintakulut sisältävät testamenttivaroilla tehdyt ylimääräiset lyhenykset kirkon korjaushanketta varten otettuihin lainoihin (KN 4.12.2024 §101) summaltaan yhteensä n. 29 584 euroa sekä erityiskatteisten rahastojen nettotuoton siirron n. 27 682 euroa. Muiden toimintakulujen osalta on tehty talousarvionmuutos, yhteensä 42 600 euroa, jolla on huomioitu ennakoitua suurempi kiinteistöveron määrä sekä As Oy Kuhmon Rajakontion huoneistojen myynnistä aiheutunut myyntitappio.

Luottotappioksi on kirkkoneuvoston päätöksellä (4.12.2024 § 94) kirjattu 160 euron arvosta perintätoimenpiteistä huolimatta saamatta jääneitä yli vuoden vanhoja myyntisaatavia kuten tontinvuokria ja hautausmaksuja. Perintätoimien ansiosta on vanhoja saatavia kuitenkin saatu tilikauden aikana perittyä n. 260 euron arvosta. Edellisenä vuonna luottotappioksi kirjattiin 1 870 euroa myynti- ja maksumuutoksista.

Kuhmon seurakunnassa ryhdyttiin noudattamaan vuodesta 2024 alkaen Kirkkohallituksen suosituksen mukaista poisto-ohjelmaa, jolloin seurakunnan käyttöomaisuuden poistoajat on muutettu vastaamaan Kirkkohallituksen ohjeen Käyttöomaisuuskirjanpito ja suunnitelman mukaisten poistojen laskeminen mukaisia suosituspistoajakoja.

Kirkkovaltuusto on 25.11.1998 § 33 päättänyt, että käytössä on tasa-poisto muissa paitsi luonnonvaroissa, jossa on käytön mukainen poisto.

Kirkkovaltuusto on 16.12.2020 § 39 päättänyt, että aktivointiraja on 8.000,00 euroa.

1. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Aineettomat oikeudet	3 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	3-5 vuotta

2. AINEELLISET HYÖDYKKEET**2.1. Maa- ja vesialueet**

poistoja ei lasketa

2.2. Hautausmaiden aineelliset hyödykkeet

Hautausmaiden maa- ja vesialueet	poistoja ei lasketa
Hautausmaiden muut rakennukset	10 vuotta
Hautausmaiden kiinteät rakenteet ja laitteet	20 vuotta
Hautausmaiden koneet ja laitteet	5 vuotta
Hautausmaiden liittyvät muut pitkävaikutteiset menot	5 vuotta

2.3. Rakennukset

Kirkot	60 vuotta
Seurakuntatalot	25 vuotta
Kappelit	40 vuotta
Leiri- ja kurssikeskukset	25 vuotta
Asuinrakennukset	25 vuotta
Huolto- ja talousrakennukset	15 vuotta

2.4. Kiinteät rakenteet ja laitteet

Maa- ja vesirakenteet	15 vuotta
Urut	20 vuotta
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	15 vuotta

2.5. Koneet ja kalusto

Kuljetusvälineet	5 vuotta
Atk-laitteisto	3 vuotta
Muut koneet ja kalusto	5 vuotta

2.6. Muut aineelliset hyödykkeet

Luonnonvarat	käytön mukainen poisto
Sakraali-, arvo- ja taide-esineet	poistoja ei lasketa

3. Sijoitukset

3.1. Osakkeet ja osuudet	poistoja ei lasketa
---------------------------------	---------------------

4 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

	Arvo ed. vuoden lopussa	Lisäykset	Vähennykset	Suunnitelman mukaiset poistot	Suunnitelmasta poikkeavat poistot	Invest. Tuki	Arvo vuoden lopussa
Muut pitkävaikutteiset menot	3 320,20			-1 660,12			1 660,08
Aineettomat hyödykkeet Yht.	3 320,20			-1 660,12			1 660,08
Maa- ja vesialueet	2 099 890,62						2 099 890,62
Hautausmaiden aineelliset hyödykkeet	275 896,70			-35 586,05	-82 650,71		157 659,94
Rakennukset	3 478 087,54			-161 708,55	-466 387,66	-7 075,00	2 842 916,33
Kiinteät rakenteet ja laitteet	410 455,93	7 105,81		-18 107,87	-76 503,16	-24 227,00	298 723,71
Koneet ja kalusto	32 842,35			-11 363,19			21 479,16
Muut aineelliset hyödykkeet	840,94						840,94
Ennakkomaksut ja kesken-eräiset hankinnat	430 196,31	349 843,60					780 039,91
Aineelliset hyödykkeet Yht.	6 728 210,39	356 949,41		-226 765,66	-625 541,53	-31 302,00	6 201 550,61
Sijoitukset	287 896,90		-64 084,48				223 812,42
Yhteensä	7 019 427,49	356 949,41	-64 084,48	-228 425,78	-625 541,53	-31 302,00	6 427 023,11

5 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oma pääoma

	1.1.2024		31.12.2024
	alkusaldo	lisäys/vähennys	loppusaldo
Peruspääoma	6 075 790,68		6 075 790,68
Edellisten tilikausien ylijäämä	1 134 380,92		1 134 380,92
Tilikauden alijäämä		-666 314,44	-666 314,44
Oma pääoma yhteensä	7 210 171,60	-666 314,44	6 543 857,16

Lahjoitusrahastojen pääomat 31.12.2024 olivat yhteensä 265 439,58 euroa, mikä on 20 277 euroa edellisvuotta vähemmän.

Vieras pääoma

Lainat tilikauden päättyessä 31.12.2024 yhteensä 410 748,98 euroa:
Pitkäaikaista lainaa rahoituslaitoksilta 138 040,79 euroa.
Lyhytaikaista lainaa rahoituslaitoksilta 50 000,40 euroa.

Pitkäaikaista lainaa hautainhoitorahastolta 172 707,39 euroa.
Lyhytaikaista lainaa hautainhoitorahastolta 50 000,40 euroa.

6 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Eläkevastuuvajaus

Koko kirkon kattamaton eläkevastuu 31.12.2024 oli 3 699 803 493 euroa. Oman seurakunnan laskennallinen osuus kattamattomasta eläkevastuusta saadaan suhteuttamalla seurakunnan palkkasumma vuodelta 2024 (981 356 euroa) koko kirkon palkkasummaan (537 500 000 euroa) ja laskemalla sen mukainen osuus kattamattomasta eläkevastuusta. Kuhmon seurakunnan laskennallinen osuus kirkon yhteisestä kattamattomasta eläkevastuusta 31.12.2024 oli 6 755 022 euroa.

Muut vakuudet ja vastuusitoumukset

Leasingvastuut

Tuote	Voimassa saakka	Jäljellä oleva vastuu
Konica Minolta kopiokone	30.9.2025	243,48
Konica Minolta kopiokone	31.3.2025	0,00
Ohjelmistot	30.9.2025	80,18
HP tietokoneet	30.6.2026	304,20
HP tietokoneet	31.12.2026	1 992,34
HP tietokoneet	30.6.2028	5 939,31
HP tietokoneet	31.12.2028	2040,30
Pitney Bowes postimaksukone	31.12.2025	603,96

7 Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

Kuhmon seurakunnalla ei ole tässä kohdassa ilmoitettavaa.

8 Taseyksikköinä hoidettujen rahastojen tilinpäätökset

HAUTAINHOITORAHASTO TOIMINTAKERTOMUS

Yleiskatsaus

Kirkkolaki määrää, että haudat on pidettävä hautausmaan arvoa vastaavasti hoidettuina ja että haudan hoidosta vastaa hautaoikeuden haltija, joka voi kuitenkin hautausmaan ylläpitäjän kanssa sopia haudan määräaikaisesta hoidosta ja maksaa palveluksesta kirkkoneuvoston hyväksymän taksan mukaisen korvauksen. Tähän tarpeeseen hautainhoitorahasto on perustettu.

Kirkkolaki 17 luku 5 §.

Hautainhoitorahaston varat koostuvat hautapaikan haltijoiden tekemistä haudanhoitosopimuksista ja näiden varojen korkotuloista. Kirkkolaki kieltää seurakunnan varojen käyttämisen yksityisten hautojen hoitoon. Seurakunta hoitaa hautausmaan käytävät ja yleisalueet, ja yksityiset hautapaikan haltijat vastaavat haudan pinnan hoidosta. Tämän vuoksi hautainhoitorahaston varat ja kirjanpito pidetään erillään seurakunnan varoista ja kirjanpidosta.

Hautainhoitorahaston hoidettavana oli vuonna 2024 kaikkiaan 1095 hoitohautaa. Hoitohautojen määrä on kasvanut edellisestä vuodesta 69 haudalla. Hoitohautojen määrän vuosittaisen kasvun vuoksi on hautainhoitorahastolle jaettavien palkkakustannusten osuus nostettu 45 prosentista 55 prosenttiin vuodesta 2024 alkaen.

Kuhmon seurakunnan hautainhoitorahasto hoiti toimintavuonna veloitteensa hautainhoitorahaston sääntöjen ja sopimusten mukaisesti. Kasvukausi 2024 oli hautojen hoidon suhteen onnistunut. Taimimateriaali oli tasalaatuista ja hoitotyö suoritettiin kiitettävästi.

Kuhmon seurakunnassa on laadittu haudanhoitorahaston säännöt Kirkkohallituksen haudanhoitorahaston ohjesääntömallin mukaisesti (yleiskirje 20/2023). Haudanhoitorahaston säännöt on hyväksytty kirkkovaltuustossa 25.10.2023.

Kirkkovaltuuston päätöksen mukaisesti hautainhoitorahastolta on lainattu Kuhmon seurakunnalle Kuhmon kirkon katon korjaus ja ulkomaalaushankkeen toteutusta varten 250 000 euroa viiden vuoden laina-ajalla. Hautainhoitorahaston sääntöjen mukaan seurakunnalle voidaan lainata hautainhoitorahaston varoja käyvällä korolla. Laina ei vaaranna hautainhoitorahaston kykyä selviytyä velvoitteistaan.

Kuhmon seurakunnan hautainhoitorahastossa ei ole tapahtunut muita muutoksia tilikaudella 2024.

Sari Karikko, talouspäällikkö

Hallinto

Hautainhoitorahaston hallinto hoidetaan kuten seurakuntatalouden hallinto.

Hautainhoitorahastoon liittyviä aloitteita ei tilikaudella tehty.

Henkilöstö

Hautainhoitorahaston henkilöstövahvuuteen lasketaan 20 % toimistosihteerin työpanoksesta sekä 10 % haudankaivajan sekä hautausmaan työntekijän työpanoksesta. Toimistosihteerä hoitaa hautainhoitosopimusten kirjanpidon ja laskutuksen. Kausiluonteisissa puutarhatöissä työskentelee keskimäärin kahdeksan henkilöä vuosittain 1–6 kuukauden työsuhteissa.

Kausityöntekijöiden työajasta noin 55 % käytetään hautojen hoitoon. Hoitohautojen määrän vuosittaisen kasvun vuoksi hautainhoitorahastolle jaettavien palkkakustannusten osuus on nostettu 45 prosentista 55 prosenttiin vuodesta 2024 alkaen. Tämän vuoksi palkkakustannukset ovat tilikaudella suuremmat aiempiin vuosiin verrattuna.

Henkilöstökulut

Erittely hautainhoitorahaston henkilöstökuluista alla olevassa taulukossa

Tilikausi	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023	1.1.2022-31.12.2022
	Toteuma (€)	Toteuma (€)	Toteuma (€)
Palkat ja palkkiot	-62 899,86	-49 632,61	-45 046,34
Eläkekulut	-13 126,84	-10 332,75	-9 245,68
Muut henkilösivukulut	-1 880,95	-1 722,66	-1 139,05
YHTEENSÄ	-77 907,65	-61 688,02	-55 431,07
Matka-, majoitus- ja ravitsemuskulut	-480,77	-494,92	-607,90
Koulutuskulut ja koulutusmatka, majoitus- ja ravitsemiskulut	-33,48	-108,00	-33,48
Työterveyshuolto (kirjaustapa muuttunut v. 2024 alkaen: muu yleishallinto)	-	-540,70	-326,72
MUUT HENKILÖSTÖKULUT YHTEENSÄ	-514,25	-1 143,62	-968,10

Sisäinen valvonta

Hautainhoitorahaston sisäistä valvontaa toteutetaan samojen periaatteiden mukaan kuin seurakuntatalouden sisäistä valvontaa.

Kirkkoneuvoston esitys tilikauden tuloksen käsittelyksi ja talouden tasapainottamista koskeviksi toimenpiteiksi:

Hautainhoitorahaston tuloslaskelman mukaan tilikauden tulos on 0,00 euroa.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Toiminta-ajatus:

Haudanhoitorahaston tehtävänä on huolehtia seurakunnalle hoitoon annettujen hautojen hoitamisesta sopimusten mukaisesti.

Toiminnan arviointi:

Hoitohautoja oli vuonna 2024 yhteensä 1095 kpl, joista yhden kesän sopimuksia oli 421 kpl ja pitkäaikaisia 5 tai 10 kesän sopimuksia oli 674 kpl. Kesähoitoon kuuluvien kukkien toimittajat kilpailutetaan vuosittain. Yhden kesän haudanhoidoja nurmi- ja kukkahoidolla on siis noin 38 % haudanhoitosopimusten kokonaisuudesta. Asiakaspalautteilla on tärkeä osa toimintamme kehittämisessä ja arvioinnissa. Maksutuotot toteutuivat 11 245 euroa (n. 12 %) edellisestä vuodesta suu-rempiina hoitosopimusten lisääntyneen määrän vuoksi. Hoitohintoja ei korotettu edellisestä vuodesta, sillä hautainhoitorahastossa on ylikatetta.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen:

Kuhmon seurakunnan ylläpitämiin hoitohautoihin ostetaan vuosittain kesäkukkia noin 8 500 eurolla. Kukkien toimittaja kilpailutetaan vuosittain.

Hautainhoitorahasto pysyi vuoden 2025 talousarviossa hyvin. Henkilöstökulut ylittivät budjetoidun n. 8 300 eurolla, henkilöstökuluihin saatiin kuitenkin avustusta n. 3 300 euron arvosta.

Hautainhoitorahastolla on varoja kaiken kaikkiaan noin 392 380 euroa. Hautainhoitorahaston kuluja (lähinnä työntekijöiden henkilöstökulut ja istutettavat kukkaset) oli v. 2024 noin 104 064 euroa.

Käyttötalousosa

	TA kuluva	TA yhteensä	Toteuma	Yli-Ali	T-%
Toimintatuotot (ulkoiset)	95 176,00	95 176,00	102 282,48	-7 106,48	107,5
Toimintakulut (ulkoiset)	-95 176,00	-95 176,00	-104 064,31	8 888,31	109,3
Toimintakate 1	0,00	0,00	-1 781,83	1 781,83	0,0
Toimintakate 2	0,00	0,00	-1 781,83	1 781,83	0,0
Työälakate (ulkoiset ja sisäiset)	0,00	0,00	-1 781,83	1 781,83	0,0

Hautainhoitorahaston talousarvion tuloslaskelmaosan toteumavertailu

	Toteuma 2023	TA 2024	Toteuma 2024	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot	87 704,82	95 176,00	102 282,48	-7 106,48	107,5
Myyntituotot	76,00		106,70	-106,70	
Maksutuotot	87 628,82	95 176,00	98 873,84	-3 697,84	103,9
Tuet ja avustukset			3 301,94	-3 301,94	
Toimintakulut	-87 704,82	-95 176,00	-104 064,31	8 888,31	109,3
Henkilöstökulut	-61 688,02	-69 576,00	-77 907,65	8 331,65	112,0
Palkat ja palkkiot	-49 632,61	-55 997,00	-62 899,86	6 902,86	112,3
Henkilösivukulut	-12 055,41	-13 579,00	-15 007,79	1 428,79	110,5
Palvelujen ostot	-11 641,71	-9 600,00	-8 947,26	-652,74	93,2
Vuokratkulut	-351,68		-474,28	474,28	
Aineet ja tarvikkeet	-14 023,41	-16 000,00	-16 735,12	735,12	104,6
Ostot tilikauden aikana	-14 023,41	-16 000,00	-16 735,12	735,12	104,6
TOIMINTAKATE	0,00	0,00	-1 781,83	1 781,83	0,0
Rahoitustuotot ja -kulut			1 781,83	-1 781,83	
Korkotuotot			1 781,83	-1 781,83	
VUOSIKATE	0,00	0,00	-0,00	0,00	0,0
TILIKAUDEN TULOS	-0,00	0,00	-0,00	0,00	0,0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-0,00	0,00	-0,00	0,00	0,0

Tilinpäätöslaskelmat

Hautainhoitorahaston tuloslaskelma

	1.1.2024-31.12.2024	1.1.2023-31.12.2023
Toimintatuotot	102 282,48	87 704,82
Myyntituotot	106,70	76,00
Maksutuotot	98 873,84	87 628,82
Tuet ja avustukset	3 301,94	0,00
Toimintakulut	-104 064,31	-87 704,82
Henkilöstökulut	-77 907,65	-61 688,02
Palkat ja palkkiot	-62 899,86	-49 632,61
Henkilösivukulut	-15 007,79	-12 055,41
Palvelujen ostot	-8 947,26	-11 641,71
Vuokratkulut	-474,28	-351,68
Aineet ja tarvikkeet	-16 735,12	-14 023,41
Ostot tilikauden aikana	-16 735,12	-14 023,41
TOIMINTAKATE	-1 781,83	-0,00
Rahoitustuotot ja -kulut	1 781,83	0,00
Korkotuotot	1 781,83	0,00
VUOSIKATE	-0,00	-0,00
TILIKAUDEN TULOS	-0,00	0,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-0,00	0,00

Hautainhoitorahaston rahoituslaskelma

	1.1.2024-31.12.2024	1.1.2023-31.12.2023
Tulorahoitus	-0,00	0,00
Vuosikate	-0,00	0,00
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	-0,00	0,00
Antolainauksen muutokset	-222 707,79	
Antolainauksen lisäys	-250 000,00	
Antolainauksen vähennys	27 292,21	
Muut maksuvalmiuden muutokset	19 836,71	12 329,55
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	19 836,71	12 329,55
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	-202 871,08	12 329,55
Rahavarojen muutos	-202 871,08	12 329,55
Rahavarojen muutos (tase)	-202 871,08	12 329,55

	1.1.2024-31.12.2024	1.1.2023-31.12.2023
Rahavarojen muutos	-202 871,08	12 329,55
Rahavarat kauden lopussa	169 672,20	372 543,28
Rahavarat kauden alussa	372 543,28	360 213,73

Hautainhoitorahaston tase

	1.1.2024-31.12.2024	1.1.2023-31.12.2023
VASTAAVAA	392 379,99	372 543,28
VAIHTUVAT VASTAAVAT	392 379,99	372 543,28
Saamiset	222 707,79	0,00
Pitkäaikaiset saamiset	222 707,79	0,00
Lainasaamiset	222 707,79	0,00
Rahat ja pankkisaamiset	169 672,20	372 543,28
VASTATTAVAA	392 379,99	372 543,28
OMA PÄÄOMA	2 711,25	2 711,25
Ainaishoitosopimusten pääomat	2 254,73	2 254,73
Edellisten tilikausien ylijäämä/ali-jäämä	456,52	456,52
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	0,00	-0,00
VIERAS PÄÄOMA	389 668,74	369 832,03
Pitkäaikainen vieras pääoma	330 460,69	314 822,62
Saadut ennakot	330 460,69	314 822,62
Lyhytaikainen vieras pääoma	59 208,05	55 009,41
Saadut ennakot	55 615,32	52 288,23
Muut velat	24,29	0,00
Siirtovelat	3 568,44	2 721,18

Hautainhoitorahaston liitetiedot

Taulukko 1. HAUTAINHOITORAHASTON SOPIMUSVASTUU 31.12.2024

HHR-kulut/sopimushautojen kulut vuonna 2024	104 064
sopimushautojen lkm tilikauden aikana	1 095
yhden hoidetun haudan kulut keskimäärin (kulut/hautojen lkm)	95

sopimusterkesto	hoitovuode	sopimusten lukumäärä	hoitovuosia jäljellä	hoitovuosien määrä yht.	keskim. hoitokust.	pääoma 1.1.	jaksotus	pääoma 31.12. saadut ennakot
5 vuotta	2020-2024	41	1	41	95	3 895,00	3 895,00	0,00
5 vuotta	2021-2025	52	2	104	95	9 880,00	4 940,00	4 940,00
5 vuotta	2022-2026	63	3	189	95	17 955,00	5 985,00	11 970,00
5 vuotta	2023-2027	40	4	160	95	15 200,00	3 800,00	11 400,00
5 vuotta	2024-2028	37	5	185	95	17 575,00	3 515,00	14 060,00
10 vuotta	2015-2024	33	1	33	95	3 135,00	3 135,00	0,00
10 vuotta	2016-2025	42	2	84	95	7 980,00	3 990,00	3 990,00
10 vuotta	2017-2026	32	3	96	95	9 120,00	3 040,00	6 080,00
10 vuotta	2018-2027	24	4	96	95	9 120,00	2 280,00	6 840,00
10 vuotta	2019-2028	26	5	130	95	12 350,00	2 470,00	9 880,00
10 vuotta	2020-2029	34	6	204	95	19 380,00	3 230,00	16 150,00
10 vuotta	2021-2030	50	7	350	95	33 250,00	4 750,00	28 500,00
10 vuotta	2022-2031	57	8	456	95	43 320,00	5 415,00	37 905,00
10 vuotta	2023-2032	61	9	549	95	52 155,00	5 795,00	46 360,00
10 vuotta	2024-2033	53	10	530	95	50 350,00	5 035,00	45 315,00
YHTEENSÄ	YHTEENSÄ	645	70	3 207		304 665,00	61 275,00	243 390,00

Jäljellä olevien hoitovastuiden määrä 243 390,00 euroa.
(yhden hoidetun haudan kulut keskimäärin* vastuulla olevien haudanhoitovuosien lukumäärä)

Taulukko 2. HOITOVASTUIDEN YLI-/ALIKATTEISUUS

Haudanhoitosopimukset

Haudanhoitosopimusten ennakot 31.12.2024	243 390,00
Haudanhoitosopimusten varat yhteensä 31.12.2024 (HHR:n taseen vastaavaa-puolen loppusumma)	392 379,99
Haudanhoitosopimusten yli-/alicate 31.12.2024	148 989,99

Ainaishoitosopimusten pääomat 31.12.2024		2414,59
Ainaishoitosopimuksia yhteensä		27
Yhtä sopimusta kohden pääomia on jäljellä		89,43
Haudanhoitokulu vuonna 2024		95
Yhtä ainaishoitoautaa voisi hoitaa	vuotta	0,9

V Allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä

Kuhmossa 26.3.2025

Kuhmon seurakunnan kirkkoneuvosto

Riikka Pääkkönen
kirkkoneuvoston pj.

Arto Appelgrén
kirkkoneuvoston varapj.

Sari Karikko
talouspäällikkö

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

_____._____.2025

BDO Audiator Oy

_____
Eetu Rantakeisu, JHT, HT

VI Luettelot ja selvitykset

Luettelo kirjanpitokirjoista 2024

Kohdat 1–10 Kipan järjestelmässä, aineisto säilytetään sähköisessä muodossa

1. Päiväkirja
2. Pääkirja
3. Ostoreskontra
4. Myyntireskontra
5. Kassakirjanpito
6. Palkkakirjanpito
7. Käyttöomaisuuskirjanpito
8. Tuloslaskelma
9. Tase
10. Rahoituslaskelma

Luettelo tositelajeista

Tositelaji	Nimi	Numerosarja
RV	Laskun siirto	00
AB	Kirjanpitotosite	01
AI	Investointituet KOM	01
AM	KOM myynnit	01
AZ	Purku KOM:iin	01
P1	Palkat verokäsittely	01
PV	Palkkavaraus	01
SA	Pääkirjatilitosite	01
SE	Sisäiset erät	01
SK	Srk:n muistiotosite	01
T1	Maksul. tiliote,vero	01
ZM	M2 Kirjanpitoliihtym	01
AF	Poistokirjaukset	03
DP	Perintätoim.suoritus	14
DZ	Asiakkaat - maksu	14
KZ	Toimittajat - maksu	15
M1	Hautainhoitojärj.	18
ZD	Luottotappiokirjaus	18
KG	Toimittajat - hyvät.	19
KR	Toimittajat - lasku	19

Numerosarja	Ensimmäinen nro	Viimeinen nro
00	90000000	90000558
01	1000000	1002578
14	14000000	14000904
15	15000000	15001415
18	18000000	18000292
19	19000000	19001540
03	3000000	3000011

Selvitys kirjanpito- ja tositteiden säilytystavoista

Tilinpäätös säilytetään pysyvästi sähköisessä muodossa.
Palkkatietoja sisältävät asiakirjat säilytetään 50 vuotta.

Kirjanpidot, tililuettelo sekä luettelo kirjanpidoista ja aineistoista säilytetään vähintään 10 vuotta tilikauden päättymisestä (KPL 2:10.1 §), mikäli EU-säädökset eivät vaadi pidempää säilytysaikaa.

Kiinteistöinvestointeihin liittyvät laskut, tositteet ja muut selvitykset säilytetään 13 vuotta sen kalenterivuoden päättymisestä, jolloin kiinteistöinvestointi on valmistunut. Kirjanpito- ja tilinpäätösaineisto säilytetään koneellisella tietovälineellä. Kirjanpitoaineisto on tallennettava kahdelle eri tietovälineelle. Kirkon palvelukeskuksen järjestelmissä oleva aineisto on säilytettynä järjestelmässä ja erillisinä varmuuskopioina.